

Organitza:

metropolis ●

Col·laboren:

Ajuntament
de Barcelona

Àrea Metropolitana
de Barcelona

Secretariat General of Metropolis

C/Avinyó 15 3ª planta · 08002 Barcelona

Phone: (+34) 93 342 94 60 · Fax: (+34) 93 342 94 66

www.metropolis.org

metropolis ●

BAR
CEL
ONA
2010

4-8

October 2010

Programa general

Programa general

General Program

Programme général

Català 02
Castellano 16
English 30
Français 44

Índex

Carta d'invitació 03
Programa general 04
Comissió 3: Governança urbana integrada 06
Comissió 2: Gestió del creixement urbà 08
Comissió 5: Aliança per a la innovació urbana 10
Assamblea general constitutiva de l'FMDV 12
Visites tècniques 13
Visites turístiques 14
Informació útil 14
Mapa de situació 58

metropolis ●

Jean-Paul HUCHON

Jordi HEREU

Benvolgut membre de Metropolis,

En nom de Metropolis i de l'Ajuntament de Barcelona, tenim el plaer de convidar-lo a les reunions del Consell d'administració 2010 de Metropolis, que tindran lloc del 4 al 8 d'octubre de 2010. L'esdeveniment coincidirà amb el 25è aniversari de Metropolis i seria per a nosaltres un honor poder celebrar-ho amb vostè a Barcelona.

En el marc del Consell d'administració se celebrarà l'Assamblea general constitutiva del "Fons Mundial per al Desenvolupament de les Ciutats", i es reuniran tres Comissions de Treball de Metropolis: la Comissió 2 sobre Gestió del creixement urbà, la Comissió 3 sobre Governança urbana integrada i la Comissió 5 sobre Aliança

per a la innovació urbana. També es reuniran les 12 antenes regionals que configuren la Xarxa Internacional de Dones de Metropolis.

Durant la seva estada a Barcelona li suggerim que descobrixi la ciutat mediterrània, cosmopolita i acollidora, que ha sabut congeniar els seus 2.000 anys d'història amb l'arquitectura i la transformació urbana més innovadores.

Confiam que la seva participació en aquest important esdeveniment li ofereixi l'oportunitat d'intercanviar impressions amb els seus homòlegs de tot el món.

Tot esperant comptar amb la seva presència a Barcelona, Rebi una cordial salutació.

Jean-Paul HUCHON

President de la Regió Ile-de-France
President de Metropolis

Jordi HEREU

Alcalde de Barcelona
Primer Vicepresident Executiu de Metropolis

Programa general de les reunions del Consell d'administració i Comissions de Metropolis

4 - 8
octubre
2010
BARCELONA

Dilluns, 4 d'octubre

Reunions en paral·lel a diferents espais

Sala Casa de les ciutats, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Reunió de la Xarxa Internacional de Dones de Metropolis (per invitació)
13:00 - 14:30 Dinar per a les participants de la Xarxa (per invitació)
14:30 - 18:00 Reunió de la Xarxa Internacional de Dones de Metropolis

Secretariat General de Metropolis, c/Avinyó, 15 8

- 13:00 - 14:30 Dinar per als Secretaris regionals (per invitació)
14:30 - 18:00 Reunió dels Secretaris regionals (per invitació)

Sopar lliure

Dimarts, 5 d'octubre

Reunions en paral·lel a diferents espais

Convent de Sant Agustí, c/Comerç, 36 6

- 09:30 - 13:00 Comissió estratègica de Metropolis (per invitació)
13:30 - 15:00 Dinar
15:00 - 19:00 Comissió estratègica de Metropolis

Sala Casa de les ciutats, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Reunió de la Xarxa Internacional de Dones de Metropolis (per invitació)
13:00 - 14:30 Dinar per a les participants de la Xarxa (per invitació)
14:30 - 18:00 Reunió de la Xarxa Internacional de Dones de Metropolis

Sala Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Reunió de la Comissió 3 "Governança urbana integrada"
13:00 - 14:30 Dinar per als participants de la Comissió 3, restaurant Oca Llacuna
14:30 - 16:00 Reunió de la Comissió 3 "Governança urbana integrada"
16:00 - 18:30 Visita tècnica de la Comissió 3 "Governança urbana integrada" al Centre de Serveis Socials del Raval

- 20:30 - 22:00 Sopar per als Secretaris regionals (per invitació)

Dimecres, 6 d'octubre

Reunions en paral·lel a diferents espais

Sala Barcelona, Àrea d'Urbanisme, av. Diagonal, 240 5

- 09:00 - 13:00 Reunió de la Comissió 3 "Governança urbana integrada"
13:00 - 14:30 Dinar per als participants de la comissió 3, restaurant Oca Llacuna
14:30 - 18:00 Reunió de la Comissió 3 "Governança urbana integrada"

Sala Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Reunió de la Comissió 2 "Gestió del creixement urbà"
13:00 - 14:30 Dinar per als participants a la comissió 2
14:30 - 18:00 Reunió de la Comissió 2 "Gestió del creixement urbà"

Visites tècniques de la Comissió 5 "Aliança per a la innovació urbana"

- 15:30 - 17:30 Visites tècniques en paral·lel a 22@Barcelona, Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona i Pla Delta del Llobregat.

19:30 *Sortida de l'Hotel Me cap a l'Ajuntament de Barcelona*

Recepció de benvinguda oferta per l'Alcalde de Barcelona, Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona

Sopar lliure

Dijous, 7 d'octubre

Saló de Cent, Ajuntament de Barcelona, Plaça Sant Jaume, 1 7

- 09:00 - 10:20 Reunió de la Comissió 5 "Aliança per a la innovació urbana"
10:20 - 11:00 *Pausa cafè*
11:00 - 12:30 Reunió de la Comissió 5 "Aliança per a la innovació urbana"
12:30 - 14:00 Assemblea general constitutiva del Fons Mundial per al Desenvolupament de les Ciutats (FMDV)

14:00 *Sortida de l'Ajuntament en autobús cap al Palauet Albèiz (Dinar d'alcaldes, per invitació)*

15:00 - 18:30 Reunió de la Comissió 5 "Aliança per a la innovació urbana"

Palauet Albèiz, av. de l'Estadi, 65-69 9

14:30 - 16:00 Dinar d'alcaldes (per invitació, alcaldes de l'FMDV i membres de Metropolis)

16:00 - 17:00 Reunió del Comitè executiu (per invitació)

16:00 *Trasllat en autobús a l'Ajuntament i a l'Hotel Me*
17:00 *Trasllat en autobús a l'Hotel Me (membres del Comitè executiu)*
20:00 *Sortida de l'Hotel Me cap al restaurant Esfèric*

20:30 - 22:00 Sopar de gala ofert pel President de Metropolis i l'Alcalde de Barcelona al restaurant Esfèric (per invitació) 10

23:00 *Trasllat en autobús a l'Hotel Me*

Divendres, 8 d'octubre

Sala Evolution, Hotel Me, c/Pere IV, 272 1

- 09:00 - 13:00 Reunió del Consell d'administració
13:00 - 14:30 Dinar al restaurant de l'hotel
14:30 - 17:00 Reunió del Consell d'administració

Sopar lliure

Dissabte, 9 d'octubre

- 10:00 - 13:00 Visites turístiques

1 2 3 ... Veure mapa pàg. 58

Comissió 3:

Governança urbana integrada

Presidència: Berlín · Vicepresidències: Porto Alegre i Estat de Mèxic

Dimarts, 5 d'octubre · 09:00-16:00

Lloc: Sala Emprèn - Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

Moderador:

Hanns-Uve Schwedler, Assessor científic de la Comissió 3, Acadèmia Europea del Medi Ambient Urbà, Berlín

Benvinguda

09:00 La importància de la Governança urbana integrada

José Fortunati, Alcalde de Porto Alegre

09:15 Què necessiten les ciutats? Les nostres expectatives dels resultats de la Comissió 3

Marcela Velasco González, Secretària de Desenvolupament Urbà, Estat de Mèxic

Discursos de presentació, estudis de casos i debat

09:30 Presentació 1: Eines i instruments de la Governança urbana integrada

Jochen Hucke, Director de la Unitat de Polítiques d'Habitatge, Departament del Senat per al Desenvolupament Urbà, Berlín

10:00 Presentació 2: Governar ciutats sostenibles - condicions per a l'èxit, obstacles i amenaces

Bob Evans, Catedràtic de l'Institut de Recerca sobre Ciutats Sostenibles, Newcastle upon Tyne

10:30 Estudi de cas: Millora de barris i assentaments desfavorits - l'experiència de les ciutats llatinoamericanes i caribenyes

Cecilia Martínez, Directora de l'Oficina d'ONU-HÀBITAT per a l'Amèrica Llatina, Rio de Janeiro

10:50 Estudi de cas: Observar la imatge completa - exemples de ciutats dels EUA que planifiquen el seu futur de manera integral

Neal Peirce, President de Citistates Group i redactor en cap de Citiscope.org, Washington D.C.

11:10 *Pausa cafè*

11:30 Taula rodona: Gestió integrada de xarxes urbanes per al foment de la inclusió social

Presidència:

Xavier Godàs, Cap de gabinet de la Tinença d'Alcaldia d'Acció Social i Ciutadania, Barcelona

Participants:

Cézar Busatto, Secretari de Coordinació Política i Governança Local, Porto Alegre

Cecilia Martínez, Directora de l'Oficina d'ONU-HÀBITAT per a l'Amèrica Llatina, Rio de Janeiro

Josep Maria Pascual, Coordinador del moviment Amèrica-Europa Regions i Ciutats (AERYC), Barcelona

Neal Peirce, President de Citistates Group i redactor en cap de Citiscope.org, Washington D.C.

Antònia Giménez, Coordinadora local de la Creu Roja, membre de l'Acord Ciutadà per una

Barcelona Inclusiva

13:00 *Dinar*

14:30 Estudi de cas de Berlín: Mares de barri - una aproximació al treball amb grups de difícil accés

Djamiila Boumekik, ONG Mare de barri, Berlín

14:50 Estudi de cas de Barcelona: Xarxa d'assistència a les persones sense llar - una experiència de gestió relacional

Carne Fortea, Cap del Departament de Persones Vulnerables de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, Barcelona

15:10 Debat obert

16:00 Visita tècnica: Centre de Serveis Socials del Raval (veure pàg. 13)

Punt de trobada: Barcelona Activa (C/Llacuna, 162)

Dimecres, 6 d'octubre · 09:00-18:00

Lloc: Sala Barcelona-Àrea d'Urbanisme (Av. Diagonal, 240)

Moderadors:

Barbara Berninger, Directora de la Unitat d'Afers Internacionals i UE, Departament del Senat per al Desenvolupament Urbà, Berlín

Hanns-Uve Schwedler, Assessor científic de la Comissió 3, Berlín

Contribució de les ciutats membres de la Comissió 3 al manual de Governança urbana integrada *

09:00 Benvinguda i declaració d'obertura

Hella Dunger-Löper, Secretària permanent d'Edificació i Habitatge, Departament del Senat per al Desenvolupament Urbà, Berlín

09:10 Presentacions de pòsters

09:45 El manual: visió general dels continguts

Hella Dunger-Löper

10:00 Visió general i comentari de l'estructura del manual, introducció a grups de treball paral·lels

Hanns-Uve Schwedler

10:30 Grups de treball paral·lels de ciutats membres de la Comissió 3

Temes principals:

- Capítol 3: L'enfoc - què és la Governança urbana integrada
- Capítol 5: Possibilitar la Governança urbana integrada - establiment d'un marc polític i administratiu per a la integració de polítiques
- Capítol 6: Eines i instruments

13:00 *Dinar*

14:30 Grups de treball paral·lels (cont.)

16:00 *Pausa cafè*

16:30 Resultats dels grups de treball

Informes recopilatius dels participants als grups de treball

17:15 De camí al Caire: noves passes i calendari de la Comissió 3

Hella Dunger-Löper

*L'objectiu d'aquesta sessió és revisar i comentar l'esborrany del manual de Governança urbana integrada, fent especial èmfasi als capítols principals. Dos o tres grups de treball (segons el nombre de participants) treballaran en paral·lel en aquesta matèria.

Comissió 2:

Gestió del creixement urbà

Presidència: Melbourne (Estat de Victòria)

Vicepresidència: El Caire (Ministeri d'Habitatge i Desenvolupament Urbà)

Dimecres, 6 d'octubre · 09:00-18:00

Lloc: **Sala Emprèn - Barcelona Activa** (C/ Llacuna, 162)

09:00 Benvinguda i introducció

Prue Digby, Secretària adjunta, Departament de Planificació, Melbourne

09:15 Resum de la Comissió i darreres accions

Mary Lewin, Coordinadora de la comissió, Melbourne

09:30 Discurs d'obertura UN-Habitat

Paul Taylor, Cap de l'Oficina del Director Executiu, ONU-Habitat

10:00 Models de Ciutat Sostenible per a l'Índia

Chetan Vaidya, Director de l'Institut Nacional d'Afers Urbans (Índia)

10:30 *Pausa cafè*

10:50 Creixement i regeneració de la ciutat consolidada

Amador Ferrer Aixalà, Coordinador dels Serveis de Planificació Territorial, Àrea Metropolitana de Barcelona

11:15 Estudi del creixement urbà i estratègies per al futur de Mashhad

Mojtaba Shakeri Ravesh, Director de Recerca i Desenvolupament

11:40 Pla General de Moscou: un instrument de gestió del creixement

Ludmila Tkachenko, Presidenta científica de l'Institut del Pla General de Moscou

12:05 Re-imaginar la renovació de barris informals: Reformant Agra

Renu Khosla, Directora del Centre per a l'Excel·lència Urbana i Regional (Índia)

12:30 Gestió urbana i inclusió: un cas d'estudi de Belo Horizonte

Rodrigo de Oliveira Perpétuo, Secretari de Relacions Internacionals

12:55 Gestió del creixement urbà a Riyadh

Neda Amer Al-Harbi, Urbanista i dissenyador, Autoritat per al Desenvolupament de Riyadh

13:15 *Dinar*

14:30 Cap a una regeneració sostenible de la perifèria: el cas de Madrid

Juan Manuel Fernández Alonso, Subdirector de Planificació General i Perifèria Urbana

14:55 Model per a la Gestió d'inclusió urbana a Mumbai

Vinay Lall, Director general, Societat per als Estudis de Desenvolupament

15:20 Els nous reptes de Guarulhos: el foment de la participació activa

Rafael Paredes, Cap de gabinet, Oficina de l'Alcalde

15:45 *Pausa cafè*

16:00 Gestió del creixement urbà de Gyeonggi

Jeon Yu-sin, Conseller expert, Grup assessor de Planificació Urbana de Gyeonggi

16:25 Habitatge, polítiques públiques i transformació socio-ambiental a São Paulo

Viôleta Saldanha Kubrusly, Consellera experta en habitatge

16:50 Gestionar el creixement urbà: l'experiència d'Addis Ababa

Ponent per confirmar

17:15 Governar per a un desenvolupament sostenible: pla estratègic i lideratge local

Sara Hoeflich de Duque, Directora de Projectes, Ciutats i Governos Locals Units (CGLU)

17:40 Resum presentacions

Sunil Dubey, Representant de Metropolis a l'Índia

Comissió 5: Aliança per a la innovació urbana

Presidència: Barcelona · Vicepresidència: Bangalore

Dimecres, 6 d'octubre

Visites tècniques* en paral·lel sobre innovació: urbanisme, salut i medi ambient.

Punt de trobada: **Hotel Me** (Pere IV, 272-276)

14:45 *Trobada visita Pla Delta (riu Llobregat)*

15:00 *Trobada visites 22@ i Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona.*

15:30 El projecte 22@ Barcelona*

El districte de la innovació
www.22barcelona.com

15:30 Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB)*

Un dels nuclis més grans de recerca biomèdica del sud d'Europa
www.prbb.org

15:30 El projecte del Delta del Llobregat*

Transformació logística i recuperació mediambiental
www.portaldelta.cat

*Per a més informació de les visites tècniques, veure pàg. 13

Dijous, 7 d'octubre

Reunió Comissió 5: Aliança per a la innovació urbana

Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona (Plaça Sant Jaume, 1)

08:15 *Sortida de l'hotel Me en autobús cap a l'Ajuntament de Barcelona*

09:00 Inauguració de la Comissió 5

Jordi Hereu, Alcalde de Barcelona
Jean-Paul Huchon, President de Metropolis

09:20 Ponències sobre la innovació a la ciutat

Coordinador i moderador: **Josep Roig**, Secretari General de Metropolis
Anil Menon, Vicepresident, Oficina de Globalització de CISCO
Jaime Lerner, President de l'Institut Jaime Lerner. **Presentació: Mobilitat i Sostenibilitat.**

10:20 *Pausa cafè*

11:00 Conferència-debat: Solucions innovadores per sortir de la crisi

Coordinador i moderador del taller: **Greg Clark**, President del Forum OCDE LEED de Desenvolupament d'Agències i Estratègies d'Inversió.

> Presentació del programa LEED de la OCDE i l'estudi Principis de Barcelona 2010.(10')

Debra Mountford, Analista de Polítiques Senior, Programa LEED de la OCDE

> Presentació de casos pràctics de ciutats convidades: (60')

- **Mateu Hernández**, Gerent de Promoció Econòmica. Ajuntament de Barcelona
- **Gianluca Sala**, Director executiu de l'agència de desenvolupament Milano Metropoli
- **Totti Eliane**, Assessora de Fons Internacionals, Ajuntament de Rio de Janeiro (a confirmar)

> Debat (20')

12:30 Assemblea general constitutiva del Fons Mundial per al Desenvolupament de les Ciutats (FMDV)

14:00 *Sortida des de l'Ajuntament en autobús cap al Palauet Albèniz (dinar per invitació)*

14:00 *Dinar per als participants al Saló de Cròniques de l'Ajuntament*

15:00-18:00

Taller sobre innovació, medi ambient i mobilitat

15:00 Coordinador i moderador: **Nicola Villa**, Director Mundial, Innovació Urbana, IBSG, Cisco Systems
Ponent principal: **Nicky Gavron**, Presidenta, Comitè de Planificació i de l'Habitatge, Assemblea de Londres

Ponents de **ciutats convidades** amb experiències sobre Innovació, medi ambient i mobilitat:

- **Johanna Gregory Partin**, Directora d'Iniciatives de Protecció del Clima, Oficina de l'Alcalde Gavin Newsom, San Francisco
- **Rodrigo Rosa**, Assessor especial de l'Alcalde, Rio de Janeiro
- **Molly Webb**, Cap d'*Smart Technology, The Climate Group*

16:15 *Pausa cafè*

16:45 Ponent principal: **François Bellanger**, Director de *Transit City*, Paris

Ponents de **ciutats convidades** amb experiències sobre Innovació, medi ambient i mobilitat:

- **Karl Heinz Loper**, Cap del Centre de Competència de TI, Coordinació TI per al Land de Berlín, Departament del Senat de Berlín per a l'Interior i l'Esport.
- **Angel López**, Director de Serveis de Mobilitat, Barcelona

18:00 Clausura de la reunió de la Comissió 5

Jordi William Carnes, Primer Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

18:30 *Trasllat en autobús cap a l'Hotel Me*

FMDV: Primera Assemblea General Constitutiva

El 7 d'octubre del 2010, Barcelona acollirà la primera assemblea general constitutiva del Fons Mundial per al Desenvolupament de les Ciutats (FMDV, per les sigles en francès). Vint-i-cinc anys després de la creació de Metropolis per iniciativa dels 14 membres fundadors, els representants de les ciutats i regions metropolitanas del món han posat les bases per a la creació d'un original instrument d'assistència tècnica i enginyeria financera: l'FMDV. En adherir-se als estatuts d'aquesta nova organització i declarar-se'n membres fundadors, les parts confirmen la voluntat de treballar conjuntament d'una manera molt pràctica i tangible per assolir un objectiu concret. Aquest objectiu consisteix a aconseguir un tipus de desenvolupament mundial unificat i interdependent entre les ciutats i zones urbanes, les regions metropolitanas i els governs locals.

L'FMDV ha estat concebut com a una eina complementària, dissenyada per afegir-se als sistemes existents creats amb anterioritat per les entitats de suport financer, i dirigida a les autoritats locals. L'organització actuarà amb flexibilitat i eficiència per facilitar totes les fases de realització dels projectes urbans amb l'objectiu d'ajudar-los a accedir al finançament que necessiten en les millors condicions possibles.

En reunir els habitants dels municipis, els diferents nivells de govern i els agents econòmics locals, l'FMDV hauria de ser l'eina idònia d'apropiació de projectes urbans que haurien d'utilitzar les poblacions a les quals s'adrecen aquests projectes.

Com a xarxa que reuneix les autoritats locals i els operadors mundials, l'organització facilitarà la mobilització de les capacitats de diferents ciutats per posar-les a l'abast dels qui les necessiten. L'organització col·labora de manera molt estreta amb les diferents entitats de suport financer i amb els organismes de cooperació, en especial el Banc Mundial. La totalitat de les activitats financeres vinculades als projectes que reben el suport de l'FMDV les duran a terme estructures independents especials que es crearan de la manera i en el moment que calgui.

Visites tècniques

Comissió 3: Governança urbana integrada

Data: 5 d'octubre
Hora de sortida: 16:00h
Punt de trobada: **Barcelona Activa**
(c/ Llacuna, 162)

Centre de serveis socials del Raval

Durada: 2h30min.
(desplaçament inclòs)

El nou centre de Serveis Socials del Raval és un equipament que dona cobertura a més de 49.000 persones de tot el barri. Les seves instal·lacions, de més de 1.800 metres quadrats, disposen de tots els serveis per atendre adequadament tots els usuaris i per a què els seus prop de 40 professionals hi puguin treballar. L'edifici on s'ha ubicat està catalogat com a patrimoni històric. Tot i això ha calgut una rehabilitació a fons perquè es trobava molt deteriorat. Es va construir al segle XIX i va acollir l'Escola de la República.

Comissió 5: Aliança per a la innovació urbana

Data: 6 d'octubre
Punt de trobada: **Hotel Me**
(c/ Pere IV, 272-286)

El projecte 22@ Barcelona

www.22barcelona.com
Hora de sortida: 15:00h
Durada: 2h30min.
(desplaçament inclòs)

El projecte 22@Barcelona transforma dues-centes hectàrees de sòl industrial del Poblenou en un districte productiu innovador que ofereix espais moderns per a la concentració estratègica d'activitats intensives en coneixement. Aquesta iniciativa és a la vegada un projecte de renovació urbana i un nou model de ciutat que vol donar resposta als reptes de la societat del coneixement.

Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB)

www.prbb.org
Hora de sortida: 15:00h
Durada: 1h30min.
(desplaçament inclòs)

El PRBB és un dels nuclis més grans de recerca biomèdica del sud d'Europa. El PRBB, una iniciativa de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i

la Universitat Pompeu Fabra (UPF), és una gran infraestructura científica, en connexió física amb l'Hospital del Mar de Barcelona, que aplega sis centres públics de recerca estretament coordinats entre si. El compromís del PRBB és múltiple: des de generar nou coneixement en l'àmbit de les ciències de la salut i de la vida fins a la transferència de la tecnologia i coneixement cap al món de l'empresa.

El projecte del Delta del Llobregat

www.portaldelta.cat
Hora de sortida: 14:45h
Durada: 3h.
(desplaçament inclòs)

El Pla del Delta del Llobregat és un projecte de transformació del delta del riu Llobregat plantejat per resoldre un conjunt de necessitats d'activitat logística, de transport, de noves infraestructures, mediambientals i territorials. A nivell mediambiental, el riu Llobregat té grans dèficits i necessitats de sanejament, canalització i recuperació. Amb el projecte de desviament del riu s'ha resolt la seva capacitat hidràulica i ha permès recuperar la zona neutralitzada.

Visites turístiques

FRONT MARÍTIM DE BARCELONA EN BICICLETA

Dissabte 9 d'octubre de 10:00 a 13:00h.
Sortida de l'Hotel ME.
Inscripció gratuïta

Li proposem viure una experiència cultural i d'aventura descobrint la façana marítima de Barcelona en bicicleta. Un recorregut per conèixer la història i la transformació del port, les platges i l'essència dels barris mariners de Barcelona d'una manera amigable i relaxant.

ITINERARI URBÀ ANY CERDÀ

Dissabte 9 d'octubre de 10:00 a 13:00h.
Sortida de l'Hotel ME.
Inscripció gratuïta

Un recorregut en honor a l'urbanista en arquitectura moderna del segle XIX, Ildefons Cerdà, ens porta pel cor del Pla Cerdà. Descobrirà in situ el seu projecte de reforma urbana així com l'expansió de la ciutat de Barcelona mitjançant la creació de l'Eixample, fa 150 anys. Li donarà una visió global del pla original i podrà comprovar quin aspecte té la ciutat avui en dia.

Informació útil

L'HOTEL SEU: HOTEL ME

L'Hotel ME Barcelona, d'estil avantguardista i últim disseny, és el quart edifici més alt de la ciutat i ofereix unes espectaculars vistes del Mar Mediterrani i de Barcelona, amb la Sagrada Família de fons. L'Hotel Me Barcelona està en una de les zones més emergents de Barcelona i ben comunicat mitjançant el tramvia, l'autobús i el metro. La ciutat de Barcelona es fa càrrec de les despeses en habitació individual dels caps de delegació de cada ciutat

membre del Consell d'administració de Metropolis, durant tres nits (5-8 octubre), a l'Hotel Me (c/ Pere IV, 272-286 // telèfon: + 34 93 367 20 50). Preguem que tingui en compte que qualsevol nit d'hotel o despesa addicional, inclosos els extres (telèfon, mini bar, etc.), així com les despeses de les persones acompanyants, corren a càrrec del participant.

COM ARRIBAR A L'HOTEL ME

Per accedir a l'Hotel ME, pot agafar el Metro (L4) fins a la parada "Poblenou", pujar pel c/ de Bilbao fins arribar al c/ Pere IV i girar a la dreta. L'Hotel Me es troba al número 272-286 d'aquest carrer. Si prefereix anar en tramvia, agafi el T4 del Trambesòs fins a "Pere IV". També té l'opció d'agafar l'autobús nº7, que el deixa davant de l'hotel. Si desitja anar a l'hotel Me en

cotxe, pot arribar-hi des de l'Avinguda Meridiana, passant per la Plaça de les Glòries i després l'Avinguda Diagonal fins al c/ de Bilbao, que creua el c/ Pere IV, on es troba l'hotel.

Hi ha pàrquings al voltant de l'estació de Metro "Poblenou" (c/Pujades amb c/ de Bilbao) i al carrer Llacuna. L'hotel Me també posa a la seva disposició el seu pàrquing, tot i que el cost és de 25 € al dia.

TRANSPORT ENTRE L'AEROPORT I L'HOTEL

S'ha organitzat el transport des de l'aeroport a l'Hotel Me i viceversa entre el 3 i el 10 d'octubre per als caps de delegació de les ciutats membres del Consell d'administració. Fora d'aquestes dates, les persones que desitgin quedar-se més dies a la ciutat poden acordar el transport amb el servei de trasllats a l'aeroport dels respectius hotels.

TRANSPORT ENTRE L'HOTEL I LES SEUS DE LES REUNIONS

L'organització es farà càrrec dels trasllats de l'Hotel Me als diferents espais on tindran lloc les reunions.

COM ARRIBAR ALS ESPAIS DE LES REUNIONS

Secretariat General de Metropolis: c/Avinyó, 15

La manera més fàcil i ràpida d'accedir-hi és en Metro. Agafi la L3 i baixi a "Liceu". A continuació, baixant les Rambles a mà esquerra, agafi el c/Ferran, perpendicular a les Rambles, i camini uns 3 minuts fins que trobi a mà dreta el carrer Avinyó.

Convent de Sant Agustí c/Comerç, 36

Els autobusos 39, 51 i 120 el deixaran a prop del convent. Els dos primers el deixaran al Passeig Picasso/Jutjats, mentre que el 120 ho farà a la Plaça Pons Clerch, una mica més baix del convent.

Barcelona Activa c/Llacuna, 162

En Tramvia: Pot agafar el T5, i baixar a "Can Jaume Andreu", a la Gran Via de Les Corts Catalanes, o bé agafar el T4 i baixar a "Ca l'Aranyó", a l'Avinguda Diagonal. En el primer cas, haurà de continuar per la Gran Via de Les Corts Catalanes fins arribar al c/ Llacuna (direcció Parc Clot). En el segon cas, haurà de caminar uns minuts per l'Avinguda Diagonal fins arribar al C/Llacuna. En autobús: Pot agafar el número 7 fins a l'Avinguda Diagonal cantonada amb la Rambla del Poblenou; els números 56 o 60 i baixar a la Gran Via/Rambla del Poblenou; o el 192, que el deixarà a Gran Via/Ciutat de Granada.

Àrea d'Urbanisme, Barcelona Av. Diagonal, 240

El tramvia T4, parada "Ca l'Aranyó", i l'autobús 7 (Av. Diagonal/ Ciutat de Granada) el deixen a prop de l'Àrea d'Urbanisme. Si decideix anar-hi en Metro, ha d'agafar la L1 fins a "Glòries" (accés "Plaça Glòries") i caminar uns minuts per l'Avinguda Diagonal (dos carrers).

Ajuntament de Barcelona Pl. St Jaume, 1

Si va en Metro (L1), haurà de baixar a "Jaume I" i caminar pel c/ Jaume I (4 carrers) fins arribar a la Plaça amb el mateix nom. També pot agafar els autobusos 17, 19, 40, 45 o 120, baixar a Via Laietana/Pl. De l'Angel i agafar el c/Jaume I.

Restaurant Esfèric Pl. Dante

Els autobusos 50 i 61 paren a la mateixa Plaça Dante (Pl. Dante/Av. Miramar) i el 193 a l'Avinguda Miramar, a uns metres de la plaça. Si prefereix veure Barcelona des del cel, pot agafar el telefèric (Línia 1) fins a l'Av. Miramar i caminar-hi fins arribar al Restaurant Esfèric.

PROGRAMA D'ACOMPANYANTS

Els acompanyants tindran dret a inscriure's a les visites tècniques i turístiques (dins del límit de places disponibles). Si ho desitgen, a la recepció de l'hotel podran contractar els serveis d'un tour operador que ofereixi excursions o visites guiades per la ciutat durant els dies de la celebració de les reunions (aquests serveis aniran a càrrec dels acompanyants). Els acompanyants hauran d'identificar-se en el punt d'inscripcions situat a la recepció de l'hotel Me per a confirmar la seva assistència als actes socials i inscriure's a les visites que siguin del seu interès.

Català 02
Castellano 16
English 30
Français 44

Índice

Carta de invitación	17
Programa general	18
Comisión 3: Gobernanza urbana integrada	20
Comisión 2: Gestión del crecimiento urbano	22
Comisión 5: Alianza para la innovación urbana	24
Asamblea General Constitutiva del FMDV	26
Visitas técnicas	27
Visitas turísticas	28
Información útil	28
Plano de situación	58

metropolis ●

Jean-Paul HUCHON

Jordi HEREU

Estimado miembro de Metropolis:

En nombre de Metropolis y del Ayuntamiento de Barcelona, tenemos el placer de invitarle a las reuniones del Consejo de Administración 2010 de Metropolis, que tendrán lugar del 4 al 8 de octubre de 2010. Este evento coincidirá con el 25º aniversario de Metropolis y sería para nosotros un honor poder celebrarlo con usted en Barcelona.

En el marco del Consejo de Administración, se celebrará la Asamblea General Constitutiva del "Fondo Mundial para el Desarrollo de las Ciudades" y se reunirán tres Comisiones de Trabajo de Metropolis: la Comisión 2 sobre Gestión del crecimiento urbano, la Comisión 3 sobre Gobernanza urbana integrada y la Comisión 5 sobre Alianza para la innovación urbana.

También se reunirán las 12 antenas regionales que configuran la Red Internacional Mujeres de Metropolis

Durante su estancia en Barcelona le animamos a que descubra la ciudad mediterránea, cosmopolita y acogedora, que ha sabido congeniar sus 2.000 años de historia con la arquitectura y la transformación urbana más innovadoras.

Confiamos que su participación en este importante evento le brinde la oportunidad de intercambiar impresiones con sus homólogos de todo el mundo.

Esperamos contar con su presencia en Barcelona y aprovechamos la ocasión para saludarle muy cordialmente.

Jean-Paul HUCHON

Presidente de la Región Ile-de-France
Presidente de Metropolis

Jordi HEREU

Alcalde de Barcelona
Primer Vicepresidente
Ejecutivo de Metropolis

Programa general de las reuniones del Consejo de Administración y Comisiones de Metropolis

4 - 8
Octubre
2010
BARCELONA

Lunes, 4 de octubre

Reuniones en paralelo en diferentes espacios

Sala Casa de las Ciudades, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Reunión de la Red Internacional de Mujeres de Metropolis (por invitación)
13:00 - 14:30 Almuerzo para las participantes de la Red (por invitación)
14:30 - 18:00 Reunión de la Red Internacional de Mujeres de Metropolis

Secretariado General de Metropolis, c/Avinyó, 15 8

- 13:00 - 14:30 Almuerzo para los Secretarios regionales (por invitación)
14:30 - 18:00 Reunión de los Secretarios regionales (por invitación)

Cena libre

Martes, 5 de octubre

Reuniones en paralelo en diferentes espacios

Convento de Sant Agustí, c/Comerç, 36 6

- 09:30 - 13:30 Comisión Estratégica de Metropolis (por invitación)
13:30 - 15:00 Almuerzo
15:00 - 19:00 Comisión Estratégica de Metropolis

Sala Casa de las Ciudades, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Reunión de la Red Internacional de Mujeres de Metropolis (por invitación)
13:00 - 14:30 Almuerzo para las participantes de la Red (por invitación)
14:30 - 18:00 Reunión de la Red Internacional de Mujeres de Metropolis

Sala Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Reunión de la Comisión 3 "Gobernanza urbana integrada"
13:00 - 14:30 Almuerzo para los participantes de la comisión 3, restaurante Oca Llacuna
14:30 - 16:00 Reunión de la Comisión 3 "Gobernanza urbana integrada"
16:00 - 18:30 Visita técnica de la Comisión 3 "Gobernanza urbana integrada" al Centro de Servicios Sociales del Raval

- 20:30 - 22:00 Cena para los Secretarios regionales (por invitación)

Miércoles, 6 de octubre

Reuniones en paralelo en diferentes espacios

Sala Barcelona, Area de Urbanismo, av. Diagonal, 240 5

- 09:00 - 13:00 Reunión de la Comisión 3 "Gobernanza urbana integrada"
13:00 - 14:30 Almuerzo para los participantes de la Comisión 3, restaurante Oca Llacuna
14:30 - 18:00 Reunión de la Comisión 3 "Gobernanza urbana integrada"

Sala Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Reunión de la Comisión 2 "Gestión del crecimiento urbano"
13:00 - 14:30 Almuerzo para los participantes de la Comisión 2
14:30 - 18:00 Reunión de la Comisión 2 "Gestión del crecimiento urbano"

Visitas técnicas de la Comisión 5 "Alianza para la Innovación Urbana"

- 15:30 - 17:30 Visitas técnicas en paralelo a 22@Barcelona, Parque de Investigación Biomédica de Barcelona y Plan Delta del Llobregat

19:30 *Salida del Hotel Me hacia el Ayuntamiento de Barcelona*

- 20:00 - 21:00 Recepción de bienvenida ofrecida por el Alcalde de Barcelona, Saló de Cent del Ayuntamiento de Barcelona

Cena libre

Jueves, 7 de octubre

Saló de Cent, Ayuntamiento de Barcelona, Plaza Sant Jaume, 1 7

- 09:00 - 10:20 Reunión de la Comisión 5 "Alianza para la innovación urbana"
10:20 - 11:00 *Pausa café*
11:00 - 12:30 Reunión de la Comisión 5 "Alianza para la innovación urbana"
12:30 - 14:00 Asamblea General Constitutiva del Fondo Mundial para el Desarrollo de las Ciudades (FMDV)

14:00 *Salida del Ayuntamiento en autobús hacia el Palauet Albènz (Almuerzo de Alcaldes por invitación)*

- 15:00 - 18:30 Reunión de la Comisión 5 "Alianza para la innovación urbana"

Palacete Albènz, av. de l'Estadi, 65-69 9

- 14:30 - 16:00 Almuerzo de Alcaldes (por invitación)
16:00 - 17:00 Reunión del Comité Ejecutivo (por invitación)
16:00 *Traslado en autobús hacia el Ayuntamiento y el Hotel Me*
17:00 *Traslado en autobús al Hotel Me (miembros del Comité Ejecutivo)*
20:00 *Salida del Hotel Me hacia el restaurante Esferic*
20:30 - 22:00 Cena de gala ofrecida por el Presidente de Metropolis y el Alcalde de Barcelona en el restaurante Esferic (por invitación) 10
23:00 *Traslado en autobús al Hotel Me*

Viernes, 8 de octubre

Sala Evolution, Hotel Me, c/Pere IV, 272 1

- 09:00 - 13:00 Reunión del Consejo de Administración
13:00 - 14:30 Almuerzo en el restaurante del Hotel Me
14:30 - 17:00 Reunión del Consejo de Administración

Cena libre

Sábado, 9 de octubre

- 10:00 - 13:00 Visitas turísticas

1 2 3 ... Ver mapa pág. 58

Comisión 3:

Gobernanza urbana integrada

Presidencia: Berlín · Vicepresidencias: Porto Alegre y Estado de México

Martes, 5 de octubre · 09:00-16:00

Lugar: **Sala Emprèn - Barcelona Activa** (C/ Llacuna, 162)

Moderador:

Hanns-Uve Schwedler, Asesor científico de la Comisión 3, Academia Europea del Medio Ambiente Urbano, Berlín

Bienvenida

09:00 La importancia de la Gobernanza urbana integrada

José Fortunati, Alcalde de Porto Alegre

09:15 ¿Qué necesitan las ciudades? Nuestras expectativas de los resultados de la Comisión 3

Marcela Velasco González, Secretaria de Desarrollo Urbano, Estado de México

Discursos de presentación, estudios de casos y debate

09:30 Presentación 1: Herramientas e instrumentos de la Gobernanza urbana integrada

Jochen Hucke, Director de la Unidad de Políticas de Vivienda, Departamento del Senado para el Desarrollo Urbano, Berlín

10:00 Presentación 2: Gobernar ciudades sostenibles - condiciones para el éxito, obstáculos y amenazas

Bob Evans, Catedrático del Instituto de Investigación sobre Ciudades Sostenibles, Newcastle upon Tyne

10:30 Estudio de caso: Mejora de barrios y asentamientos desfavorecidos - la experiencia de las ciudades latinoamericanas y caribeñas

Cecilia Martínez, Directora de la Oficina de ONU-HÁBITAT para América Latina, Río de Janeiro

10:50 Estudio de caso: Observar la imagen completa - ejemplos de ciudades de EE.UU. que planifican su futuro de manera integral

Neal Peirce, Presidente de Citistates Group y redactor jefe de Citiscope.org, Washington D.C.

11:10 *Pausa café*

11:30 Mesa redonda: Gestión integrada de redes urbanas para el fomento de la inclusión social

Presidencia:

Xavier Godàs, Jefe de gabinete de la Tenencia de Alcaldía de Acción Social y Ciudadanía, Barcelona

Participantes:

César Busatto, Secretario de Coordinación Política y Gobernanza Local, Porto Alegre

Cecilia Martínez, Directora de la Oficina de ONU-HÁBITAT para América Latina, Río de Janeiro

Josep Maria Pascual, Coordinador del movimiento América-Europa Regiones y Ciudades (AERYC), Barcelona

Neal Peirce, Presidente de Citistates Group y redactor jefe de Citiscope.org, Washington D.C.

Antònia Giménez, Coordinadora local de la Cruz Roja, miembro del Acuerdo Ciudadano para una

Barcelona Inclusiva

13:00 *Almuerzo*

14:30 Estudio de caso de Berlín: Madres de barrio - una aproximación al trabajo con grupos de difícil acceso

Djamila Boumekik, ONG Madre de barrio, Berlín

14:50 Estudio de caso de Barcelona: Red de asistencia a las personas sin hogar - una experiencia de gestión relacional

Carne Forteá, Jefa del Departamento de Personas Vulnerables del Área de Acción Social y Ciudadanía, Barcelona

15:10 Debate abierto

16:00 Visita técnica: Centro de Servicios Sociales del Raval (ver pág. 27)

Punto de encuentro: **Barcelona Activa** (C/Llacuna, 162)

Miércoles, 6 de octubre · 09:00-18:00

Lugar: **Sala Barcelona-Área de Urbanismo** (Av. Diagonal, 240)

Moderadores:

Barbara Berninger, Directora de la Unidad de Asuntos Internacionales y UE, Departamento del Senado para el Desarrollo Urbano, Berlín

Hanns-Uve Schwedler, Asesor científico de la Comisión 3, Berlín

Labor realizada por las ciudades miembros de la Comisión 3 en el manual de Gobernanza urbana integrada *

09:00 Bienvenida y declaración de apertura

Hella Dunger-Löper, Secretaria permanente de Edificación y Vivienda, Departamento del Senado para el Desarrollo Urbano, Berlín

09:10 Presentaciones de pósters

09:45 El manual: visión general de los contenidos

Hella Dunger-Löper

10:00 Visión general y comentario de la estructura del manual, introducción a grupos de trabajo paralelos

Hanns-Uve Schwedler

10:30 Grupos de trabajo paralelos de ciudades miembros de la Comisión 3

Temas principales:

- Capítulo 3: El enfoque - ¿qué es la Gobernanza urbana integrada?
- Capítulo 5: Posibilitar la Gobernanza urbana integrada - establecimiento de un marco político y administrativo para la integración de políticas
- Capítulo 6: Herramientas e instrumentos

13:00 *Almuerzo*

14:30 Grupos de trabajo paralelos (cont.)

16:00 *Pausa café*

16:30 Resultados de los grupos de trabajo

Informes recapitulativos de los participantes en los grupos de trabajo

17:15 De camino a El Cairo: nuevos pasos y calendario de la Comisión 3

Hella Dunger-Löper

*El objetivo de esta sesión es revisar y comentar el borrador del manual de Gobernanza urbana integrada, con especial atención a los principales capítulos. Dos o tres grupos de trabajo (en función del número de participantes) trabajarán en paralelo en esta materia.

Comisión 2:

Gestión del crecimiento urbano

Presidencia: Melbourne (Estado de Victoria)

Vice-presidencia: El Cairo (Ministerio de Vivienda y Urbanismo)

Miércoles, 6 de octubre · 09:00-18:00

Lugar de reunión: [Sala Emprèn - Barcelona Activa](#) (C/ Llacuna, 162)

09:00 Bienvenida e introducción

Prue Digby, Secretaria adjunta, Departamento de Planificación Territorial, Melbourne

09:15 Resumen de la Comisión y últimas acciones

Mary Lewin, Coordinadora de la comisión, Melbourne

09:30 Ponencia de apertura UN-Habitat

Paul Taylor, Jefe de la oficina del Director ejecutivo, UN-Habitat

10:00 Modelos de ciudades sostenibles para la India

Chetan Vaidya, Director, Instituto Nacional de Asuntos Urbanos (NIUA-India)

10:30 *Pausa café*

10:50 Estudio del crecimiento urbano y estrategias para el futuro de Mashhad

Mojtaba Shakeri Ravesh, Director de investigación y desarrollo

11:15 Crecimiento y regeneración de la ciudad consolidada

Amador Ferrer Aixalà, Coordinador de planificación territorial, Área Metropolitana de Barcelona

11:40 Plan Estratégico de Moscú: un instrumento de gestión del crecimiento urbano

Ludmila Tkachenko, Presidenta científica del Instituto del Plan Estratégico de Moscú

12:05 Reimaginar la renovación de barrios informales: reformando Agra

Renu Khosla, Director, Centro para la Excelencia Urbana y Regional (India)

12:30 Gestión urbana e inclusión: el caso de Belo Horizonte

Rodrigo de Oliveira Perpétuo, Secretario de relaciones internacionales

12:55 Gestión del crecimiento urbano en Riyadh

Neda Amer Al-Harbi, Planificador urbano y diseñador, Autoridad para el Desarrollo de Riyadh

13:15 *Almuerzo*

14:30 Hacia una regeneración sostenible de la periferia: el caso de Madrid

Juan Manuel Fernández Alonso, Subdirector de planificación y periferia urbana

14:55 Modelo para la gestión de urbanismo inclusivo en Mumbai

Vinay Lall, Director general, Sociedad para el Desarrollo de Estudios

15:20 Los nuevos retos de Guarulhos: el fomento de la participación activa

Rafael Paredes, Jefe de gabinete, Oficina del Alcalde

15:45 *Pausa café*

16:00 Gestión del crecimiento urbano de Gyeonggi

Jeon Yu-sin, Consejero experto, Grupo consejero de la planificación urbana de Gyeonggi

16:25 Vivienda, políticas públicas y transformación socio ambiental en São Paulo

Viôleta Saldanha Kubrusly, Consejera experta en vivienda

16:50 Gestionar el crecimiento urbano: la experiencia de Addis Ababa

Ponente por confirmar

17:15 Gobernar para el desarrollo sostenible: plan estratégico y liderazgo

Sara Hoeflich de Duque, Directora de Proyectos, Ciudades y Gobiernos Locales Unidos (CGLU)

17:40 Resumen de las presentaciones

Sunil Dubey, Representante de Metropolis en India

Comisión 5: Alianza para la innovación urbana

Presidencia Barcelona · Vicepresidencia: Bangalore

Miércoles, 6 de octubre

Visitas técnicas* en paralelo sobre innovación: urbanismo, salud y medio ambiente

Punto de encuentro: **Hotel Me** (Pere IV, 272-276)

14:45 Encuentro visita Plan Delta (río Llobregat)

15:00 Encuentro visitas 22@ y Parque de Investigación Biomédica de Barcelona

15:30 El proyecto 22@ Barcelona *

El distrito de la innovación
www.22barcelona.com

15:30 Parque de Investigación Biomédica de Barcelona (PRBB)*

Uno de los mayores núcleos de investigación biomédica del sur de Europa
www.prbb.org

15:30 El proyecto del Delta del Llobregat *

Transformación logística y recuperación medioambiental
www.portaldelta.cat

*Para más información sobre las visitas técnicas, véase pág. 27

Jueves, 7 de octubre

Reunión Comisión 5: Alianza para la innovación urbana

Saló de Cent del Ayuntamiento de Barcelona (Plaza Sant Jaume, 1)

08:15 Salida del Hotel Me en autobús hacia el Ayuntamiento de Barcelona

09:00 Inauguración de la reunión de la Comisión 5

Jordi Hereu, Alcalde de Barcelona
Jean-Paul Huchon, Presidente de Metropolis

09:20 Ponencias sobre la innovación en la ciudad

Coordinador y moderador: **Josep Roig**, Secretario General de Metropolis
Anil Menon, Vicepresidente, Oficina de Globalización de CISCO
Jaime Lerner, Presidente del Instituto Jaime Lerner. **Presentación: Movilidad y Sostenibilidad.**

10:20 Pausa café

11:00 Conferencia-debate: Soluciones innovadoras para salir de la crisis

Coordinador y moderador del taller: **Greg Clark**, Presidente del Forum OCDE LEED de Desarrollo de Agencias y Estrategias de Inversión

> Presentación del programa LEED de la OCDE y del estudio "Principios de Barcelona 2010". (10')

Debra Mountford, Analista de Políticas Senior. Programa LEED de la OCDE

> Presentación de casos prácticos de ciudades invitadas: (60')

- **Mateu Hernández**, Gerente de Promoción Económica. Ayuntamiento de Barcelona
- **Gianluca Sala**, Director Ejecutivo de la Agencia de Desarrollo Milano Metropoli
- **Totti Eliane**, Asesora de Fondos Internacionales, Ayuntamiento de Rio de Janeiro (por confirmar)

> Debate (20')

12:30 Asamblea General Constitutiva del Fondo Mundial para el Desarrollo de las Ciudades (FMDV)

14:00 Salida desde el Ayuntamiento en autobús hacia el Palacete Albéniz (almuerzo por invitación)

14:00 Almuerzo de los participantes en el Salón de Crónicas del Ayuntamiento

15:00-18:00

Taller sobre innovación, medio ambiente y movilidad

15:00 Coordinación y moderación: **Nicola Villa**, Director Mundial, Innovación Urbana, IBSG, Cisco Systems

Ponente principal: **Nicky Gavron**, Presidenta, Comité de Planificación y Vivienda, Asamblea de Londres

Ponentes de ciudades invitadas con experiencias sobre innovación, medio ambiente y movilidad:

- **Johanna Gregory Partin**, Directora de Iniciativas de Protección del Clima, Oficina del Alcalde Gavin Newsom, San Francisco
- **Rodrigo Rosa**, Asesor Especial del Alcalde, Río de Janeiro
- **Molly Webb**, Responsable de Smart Technology, The Climate Group

16:15 Pausa café

16:45 Ponente principal: **François Bellanger**, Director de Transit City, Paris

Ponentes de ciudades invitadas con experiencias sobre innovación, medio ambiente y movilidad:

- **Karl Heinz Loper**, Jefe del Centro de Competencia de IT, Coordinación IT para el Land de Berlín, Departamento del Senado de Berlín para el Interior y el Deporte
- **Angel López**, Director de Servicios de Movilidad, Barcelona

18:00 Clausura de la reunión de la Comisión 5

Jordi William Carnes, Primer Teniente de Alcalde del Ayuntamiento de Barcelona

18:30 Traslado en autobús hacia el Hotel Me

FMDV: Primera Asamblea General Constitutiva

El 7 de octubre de 2010, Barcelona acogerá la primera asamblea general constitutiva del Fondo Mundial para el Desarrollo de las Ciudades (FMDV, por sus siglas en francés). A los 25 de años de la creación de Metropolis por iniciativa de sus 14 miembros fundadores, los representantes de las ciudades y regiones metropolitanas del mundo han sentado las bases para la creación de un original instrumento de asistencia técnica e ingeniería financiera: el FMDV. Al adherirse a los estatutos de esta nueva organización y declararse miembros fundadores, las partes confirman su voluntad de trabajar conjuntamente de un modo muy práctico y tangible para alcanzar un objetivo concreto. Dicho objetivo es el de lograr un tipo de desarrollo mundial unificado e interdependiente entre las ciudades y zonas urbanas, las

regiones metropolitanas y los gobiernos locales.

El FMDV ha sido concebido como una herramienta complementaria, diseñada para sumarse a los sistemas existentes creados con anterioridad por las entidades de apoyo financiero, y dirigida a las autoridades locales. La organización actuará con flexibilidad y eficiencia para facilitar todas las fases de realización de los proyectos urbanos con el objetivo de ayudarles a acceder a la financiación que necesitan en las mejores condiciones posibles.

Al reunir a los habitantes de los municipios, los distintos niveles de gobierno y los agentes económicos locales, el FMDV debería ser la herramienta idónea de

apropiación de proyectos urbanos a utilizar por las poblaciones a las que están destinados.

En tanto que red que reúne a las autoridades locales y los operadores mundiales, la organización facilitará la movilización de las capacidades de distintas ciudades para ponerlas a disposición de quienes las necesitan. La organización colabora muy estrechamente con las distintas entidades de apoyo financiero y con los organismos de cooperación, en especial el Banco Mundial. La totalidad de las actividades financieras vinculadas a los proyectos apoyados por el FMDV serán llevadas a cabo por estructuras independientes especiales que se crearán como y cuando sea necesario.

Visitas técnicas

Comisión 3: Gobernanza Urbana Integrada

Fecha: **5 de Octubre**
Hora de salida: **16:00h**
Punto de encuentro: **Barcelona Activa** (c/ Llacuna, 162)

Centro de Servicios Sociales del Raval

Duración: **2h30min.**
(desplazamiento incluido)

El nuevo centro de Servicios Sociales del Raval es un equipamiento que da cobertura a más de 49.000 personas de todo el barrio. Sus instalaciones, de más de 1.800 metros cuadrados, disponen de todos los servicios para atender adecuadamente a los usuarios y para que sus cerca de 40 profesionales puedan trabajar. El edificio donde se ubica está catalogado como patrimonio histórico. Sin embargo ha sido necesaria una rehabilitación a fondo porque se encontraba muy deteriorado. Se construyó en el siglo XIX y acogió la Escuela de la República.

Comisión 5: Alianza para la innovación urbana

Fecha: **6 de Octubre**
Punto de encuentro: **Hotel Me**
(c/ Pere IV, 272-286)

El proyecto 22@ Barcelona

www.22barcelona.com
Hora de salida: **15:00h**
Duración visita: **2h30min.**
(desplazamiento incluido)

El proyecto 22@Barcelona transforma doscientas hectáreas de suelo industrial del barrio de Poblenou en un distrito productivo innovador que ofrece espacios modernos para la concentración estratégica de actividades intensivas en conocimiento. Esta iniciativa es al mismo tiempo un proyecto de renovación urbana y un nuevo modelo de ciudad que quiere dar respuesta a los retos de la sociedad del conocimiento.

Parque de Investigación Biomédica de Barcelona (PRBB)

www.prbb.org
Hora de salida: **15:00h**
Duración visita: **1h30min.**
(desplazamiento incluido)

El PRBB es uno de los mayores núcleos de investigación biomédica del sur de Europa. El PRBB, una iniciativa de la Generalitat de Catalunya, el

Ayuntamiento de Barcelona y la Universidad Pompeu Fabra (UPF), constituye una gran infraestructura científica, conectada físicamente con el Hospital del Mar de Barcelona, que agrupa seis centros públicos de investigación estrechamente coordinados entre sí. El compromiso del PRBB es múltiple: desde generar nuevo conocimiento en el ámbito de las ciencias de la salud y de la vida, hasta la transferencia de tecnología y conocimiento al mundo de la empresa.

El proyecto del Delta del Llobregat

www.portaldelta.cat
Hora de salida: **14:45h**
Duración visita: **3h.**
(desplazamiento incluido)

El Plan del Delta del Llobregat es un proyecto de transformación del delta del río Llobregat planteado para resolver un conjunto de necesidades de actividad logística, de transporte, de nuevas infraestructuras medioambientales y territoriales. En cuanto a los aspectos medioambientales, el río Llobregat padece importantes déficits y necesidades de saneamiento, canalización y recuperación. Con el proyecto de desvío del río se ha resuelto su capacidad hidráulica y se ha recuperado la zona neutralizada.

Visitas turísticas

FRENTE MARÍTIMO DE BARCELONA EN BICICLETA

Sábado 9 de octubre de 10:00 a 13:00
Salida de Hotel ME.
Inscripción gratis

Les proponemos vivir una experiencia cultural y de aventura, descubriendo la fachada marítima de Barcelona en bicicleta. Un recorrido para conocer la historia y la transformación del puerto, las playas y la esencia de los barrios marineros de Barcelona de una manera amigable y relajante.

ITINERARIO URBANO AÑO CERDÀ

Sábado 9 de octubre de 10:00 a 13:00
Salida de Hotel ME.
Inscripción gratis

Un recorrido en honor al urbanista en arquitectura moderna del siglo XIX, Ildefons Cerdà, nos llevará por el corazón del Plan Cerdà.

Podrá comprobar in situ su proyecto de reforma urbana así como la expansión de la ciudad de Barcelona gracias al "Eixample", creado hace 150 años.

Le proporcionará una visión global del plan original y comprobará cual es el aspecto de la ciudad hoy en día.

Información útil

ALOJAMIENTO

La ciudad de Barcelona sufragará los gastos de alojamiento en habitación individual de los jefes/as de delegación de cada ciudad del Consejo de Administración de Metropolis, durante tres noches (5-8 octubre), en el Hotel Me (teléfono: + 34 93 367 20 50). Le rogamos tenga en cuenta que cualquier noche de hotel o gasto adicional, incluidos los extras (teléfono, mini bar, etc.), así como los gastos de las personas acompañantes, corren a cargo del participante.

TRANSPORTE ENTRE EL AEROPUERTO Y EL HOTEL

Se ha organizado el transporte desde el aeropuerto al Hotel Me y viceversa que se produzca entre el 3 y el 10 de octubre para los jefes de delegación de cada ciudad miembro del Consejo de Administración. Fuera de estas fechas, las personas que deseen permanecer más días en la ciudad pueden acordar el transporte con el servicio de enlace con el aeropuerto de sus respectivos hoteles.

TRANSPORTE ENTRE EL HOTEL Y LAS SEDES DE LOS EVENTOS

La organización se hará cargo de los traslados del Hotel Me a los distintos espacios donde tendrán lugar las reuniones.

TRANSPORTE PÚBLICO

Los taxis oficiales en Barcelona son amarillos y negros y tienen una luz verde en la parte superior del vehículo que indica si está libre. Un viaje de 15 minutos cuesta alrededor de 10 euros. Un viaje

desde el aeropuerto hasta el hotel Me cuesta unos 30 euros. Sin embargo, si se llevan maletas, le cobrarán un pequeño recargo por maleta. La contratación del taxi se puede realizar llamando a una compañía de taxis (ej. 93 303 70 37), desde la recepción del hotel, tomándolo en la vía pública o en sus diversas paradas (se distinguen por tener una placa azul con una "T"). Desde el aeropuerto de Barcelona, también se puede desplazar en Aerobus (hasta "Plaza Cataluña") y en tren (Línea 2 hasta la "Estación de Sants" o "Paseo de Gracia"). Desde esta última estación puede coger el Metro (L4) hasta la parada "Poblenou".

PROGRAMA DE ACOMPAÑANTES

Los acompañantes tendrán derecho a inscribirse a las visitas técnicas y turísticas (dentro del límite de plazas disponibles). Si lo desean, en la recepción del hotel podrán contratar los servicios de un tour operador que ofrezca excursiones o visitas guiadas por la ciudad durante los días de celebración del evento (dichos servicios correrán a cuenta de los acompañantes). Los acompañantes deberán identificarse en el punto de inscripciones situado en la recepción del hotel Me para confirmar su asistencia a los actos sociales e inscribirse a las visitas que sean de su interés.

HORA

El huso horario de Barcelona es GMT +1.

MONEDA

Se aceptan la mayoría de las tarjetas de crédito internacionales. Las monedas extranjeras y los cheques de viaje pueden cambiarse en bancos y en oficinas de cambio. La divisa española es el euro (€), al igual que en la mayoría de los países de la Unión Europea.

BANCOS

Los bancos abren de 8.30 a 14.00, de lunes a viernes. Algunos bancos también abren los jueves por la tarde hasta las 20.00 o los sábados, de 8.30 a 13.30. En la estación de trenes de Sants siempre hay un banco abierto.

TELÉFONOS

Para llamar a España desde el extranjero hay que marcar el acceso internacional seguido de 34 (España) y el número de teléfono, que ya incluye el prefijo de la zona. Para telefonar desde una cabina, necesitará una tarjeta telefónica o monedas. Antes de realizar una llamada telefónica desde el hotel, infórmese de las tarifas.

AGUA Y ELECTRICIDAD

La corriente eléctrica es de 220 Volts/50 Hz. Los participantes procedentes de América del Norte con accesorios eléctricos a 110 V/60 Hz deben asegurarse de utilizar un transformador adecuado. El agua del grifo en España está purificada, y por lo tanto es potable.

ATENCIÓN MÉDICA Y SEGUROS

El sistema español de Seguridad Social está abierto a todas las personas de países de la Unión Europea que cuenten con una tarjeta sanitaria europea. Los participantes deberán obtener esta tarjeta en el centro de atención e información de la Seguridad Social de su

país de origen antes de viajar a España. Para los participantes procedentes de países de fuera de la Unión Europea es recomendable contratar un seguro médico antes de llegar a España, ya que se les cobrará el acceso al sistema de seguridad social.

La organización dispondrá de un seguro personal para todos los participantes durante la reunión (del 4 al 9 de octubre).

PROPINAS

No es obligatorio dejar propina, aunque se suele dejar en restaurantes (por un máximo del 10% de la cantidad total de la nota). Los porteros de hotel aceptan propinas, dependiendo del equipaje.

EMERGENCIAS

El número de emergencias es el 112. Los servicios de emergencia estarán disponibles en el hotel a cualquier hora, de modo que, en caso de emergencia, contacte primero con ellos.

También puede consultar el listado de embajadas u oficinas consulares de su país en España:

http://www.maec.es/es/EYC/Documents/CONS_jul10.pdf

CLIMA

Barcelona tiene un clima mediterráneo: suave y templado prácticamente todo el año, con temperaturas medias entre los 12° C y 16° C. Se caracteriza por tener inviernos relativamente húmedos y suaves, y veranos secos que superan los 30° C. En octubre, las temperaturas oscilan entre los 15 y los 24 °C.

Català 02
Castellano 16
English 30
Français 44

Summary

Invitation Letter 31
General Program 32
Commission 3: Integrated Urban Governance 34
Commission 2: Managing Urban Growth 36
Commission 5: Partnership for Urban Innovation 38
FMDV Constitutional General Assembly 40
Technical Visits 41
Touristic Visits 42
Useful Information 42
Event Locations 58

metropolis ●

Jean-Paul HUCHON

Jordi HEREU

Dear Metropolis Member,

On behalf of Metropolis and the Barcelona City Council, it is our pleasure to invite you to the 2010 Metropolis Board of Directors meetings, which will be held from 4 to 8 October 2010. As this event is set to coincide with the 25th anniversary of Metropolis; it would be an honour for us to celebrate this special occasion with you in Barcelona.

As part of the Board of Directors, Metropolis will host the Constitutional General Assembly of the "Global Fund for Cities Development" and the meetings of three Metropolis Standing Commissions: Commission 2 on Urban Growth Management, Commission 3 on Integrated Urban Governance and Commission 5 on Partnership for Urban Innovation. The 12 regional

antennae which make up the Metropolis Women International Network will also attend.

During your stay in Barcelona, we warmly encourage you to discover this cosmopolitan and welcoming Mediterranean city that has seamlessly matched its 2,000 year history with the most groundbreaking architecture and urban transformation.

We hope you will take the opportunity to participate in this landmark event and engage in an interesting exchange of ideas with your colleagues from around the world.

We very much look forward to welcoming you in Barcelona.

Yours sincerely,

Jean-Paul HUCHON

President of Ile-de-France Region
President of Metropolis

Jordi HEREU

Mayor of Barcelona
First Executive Vicepresident
of Metropolis

General Program

Board of Directors & Commission Meetings

4 - 8
October
2010
BARCELONA

Monday, 4 October

Meetings in parallel at various locations

Casa de les Ciutats room, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Metropolis Women's International Network meeting (by invitation)
13:00 - 14:30 Lunch for participants of the Network (by invitation)
14:30 - 18:00 Metropolis Women's International Network meeting

Metropolis Secretariat General, c/Avinyó, 15 8

- 13:00 - 14:30 Lunch for regional secretaries (by invitation)
14:30 - 18:00 Regional secretaries' meeting (by invitation)

End of day (participants are advised to make their own dining arrangements)

Tuesday, 5 October

Meetings in parallel at various locations

Sant Agustí's convent, c/Comerç, 36 6

- 09:30 - 13:30 Metropolis Strategic Committee (by invitation)
13:30 - 15:00 Lunch
15:00 - 19:00 Metropolis Strategic Committee

Casa de les Ciutats room, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Metropolis Women's International Network meeting (by invitation)
13:00 - 14:30 Lunch for participants of the Network (by invitation)
14:30 - 18:00 Metropolis Women's International Network meeting

Emprèn Room, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Meeting of Commission 3 "Integrated Urban Governance"
13:00 - 14:30 Lunch for the participants in Commission 3, Oca Llacuna Restaurant
14:30 - 16:00 Meeting of Commission 3 "Integrated Urban Governance"
16:00 - 18:30 Technical visit of Commission 3 "Integrated Urban Governance" to Social Service Center of Raval

- 20:30 - 22:00 Dinner for regional secretaries (by invitation)

Wednesday, 6 October

Meetings in parallel at various locations

Barcelona room, Barcelona Urban Planning Directorate, av. Diagonal, 240 5

- 09:00 - 13:00 Meeting of Commission 3 "Integrated Urban Governance"
13:00 - 14:30 Lunch for the participants of Commission 3, Oca Llacuna restaurant
14:30 - 18:00 Meeting of Commission 3 "Integrated Urban Governance"

Emprèn Room, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Meeting of Commission 2 "Managing Urban Growth"
13:00 - 14:30 Lunch for participants of Commission 2
14:30 - 18:00 Meeting of Commission 2 "Managing Urban Growth"

- 15:30 - 17:30 **Technical visits of Commission 5 "Partnership for Urban Innovation"**
Technical visits in parallel at the 22@ Barcelona Project, the Barcelona Biomedical Research Park and the Llobregat Delta Project.

- 19:30 *Departure from Hotel Me to the Barcelona City Hall*

- 20:00 - 21:00 **Welcome Reception held by the Mayor of Barcelona, Saló de Cent of Barcelona City Hall**

End of day (participants are advised to make their own dining arrangements)

Thursday, 7 October

Saló de Cent, Barcelona City Hall, Plaça Sant Jaume, 1 7

- 09:00 - 10:20 Meeting of Commission 5 "Partnership for Urban Innovation"
10:20 - 11:00 *Coffee break*
11:00 - 12:30 Meeting of Commission 5 "Partnership for Urban Innovation"
12:30 - 14:00 Global Fund for Cities Development's General Assembly (FMDV)

- 14:00 *Departure from the City Hall to Palauet Albèiz (Lunch for Mayors by invitation)*

- 15:00 - 18:30 Meeting of Commission 5 "Partnership for Urban Innovation"

Palauet Albèiz, av de l'Estadi, 65-69 9

- 14:30 - 16:00 Lunch for Mayors (by invitation)

- 16:00 - 17:00 Executive Committee Meeting (by invitation)

- 16:00 *Departure to the Barcelona City Hall and the Hotel Me*
17:00 *Departure to the Hotel Me (Executive Committee Members)*
20:00 *Departure from the Hotel Me to the restaurant Esferic*

- 20:30 - 22:00 **Gala dinner held by Metropolis President and Mayor of Barcelona at the restaurant Esferic (by invitation) 10**

- 23:00 *Departure to the Hotel Me*

Friday, 8 October

Evolution room, Hotel Me, c/ Pere IV, 272 1

- 09:00 - 13:00 Board of Directors Meeting
13:00 - 14:30 Lunch at the hotel's restaurant
14:30 - 17:00 Board of Directors meeting

End of day (participants are advised to make their own dining arrangements)

Saturday, 9 October

- 10:00 - 13:00 Touristic visits

1 2 3 ... Please see map on page 58

Commission 3: Integrated Urban Governance

Presidency: Berlin · Vice-Presidencies: Porto Alegre and State of Mexico

Tuesday, 5 October · 09:00-16:00

Venue: *Emprèn Room - Barcelona Activa* (C/ Llacuna, 162)

Facilitator:

Hanns-Uve Schwedler, Scientific Adviser for Commission 3, European Academy of the Urban Environment, Berlin

Welcome

09:00 The importance of Integrated Urban Governance

José Fortunati, Mayor of Porto Alegre

09:15 What do cities need? Our expectations of the results of Commission 3

Marcela Velasco González, Secretary of Urban Development, State of Mexico

Keynote speeches, case studies and discussion

09:30 Keynote 1: Tools and instruments for Integrated Urban Governance

Jochen Huckle, Head of Unit for Housing Policy, Senate Department for Urban Development, Berlin

10:00 Keynote 2: Governing sustainable cities - success conditions, hindrances and pitfalls

Bob Evans, Professor, Sustainable Cities Research Institute, Newcastle upon Tyne

10:30 Case study: Upgrading disadvantaged neighbourhoods and settlements - experience from Latin American and Caribbean cities

Cecilia Martínez, Director, UN-HABITAT Office for Latin America, Rio de Janeiro

10:50 Case study: Seeing the big picture - sample U.S. cities planning their futures holistically

Neal Peirce, Chairman, Citistates Group and Editor-in-Chief, Citiscope.org, Washington D.C.

11:10 *Coffee break*

11:30 Panel discussion: Integrated management of urban networks in promoting social inclusion

Chaired by:

Xavier Godàs, Head of Cabinet, Deputy Mayor's Office for Social Action and Citizenship, Barcelona

Participants:

Cézar Busatto, Secretary for Political Coordination and Local Governance, Porto Alegre

Cecilia Martínez, Director, UN-HABITAT Office for Latin America, Rio de Janeiro

Josep Maria Pascual, Coordinator of the American-European Movement for Regions and Cities (AERYC), Barcelona

Neal Peirce, Chairman, Citistates Group and Editor-in-Chief, Citiscope.org, Washington D.C.

Antônia Giménez, Local coordinator Red Cross, member of the Citizens Agreement Council for an Inclusive Barcelona

13:00 *Lunch*

14:30 Case study Berlin: Neighbourhood Mothers - an approach to working with hard-to- reach groups

Djamila Boumekik, NGO Neighborhood mother, Berlin

14:50 Case study Barcelona: Care network for the homeless: an experience of relational management

Carne Fortea, Head of Department for Vulnerable People of the Area of Social Action and Citizenship, Barcelona

15:10 Open discussion

16:00 Technical visit: Raval Centre of Social Services (please see pg. 41)

Meeting point: *Barcelona Activa* (C/Llacuna, 162)

Wednesday, 6 October · 09:00-18:00

Venue: *Barcelona Room – Barcelona Urban Planning Directorate* (Av. Diagonal, 240)

Facilitators:

Barbara Berninger, Head of Division of EU and International Affairs, Senate Department for Urban Development, Berlin

Hanns-Uve Schwedler, Scientific Adviser for Commission 3, Berlin

Commission 3 Member Cities' work on the Integrated Urban Governance manual *

09:00 Welcome and opening statement

Hella Dunger-Löper, Permanent Secretary for Building and Housing, Senate Department for Urban Development, Berlin

09:10 Poster presentations

09:45 The manual - an overview of contents

Hella Dunger-Löper

10:00 Overview and discussion on the structure of the manual, introduction to parallel working groups

Hanns-Uve Schwedler

10:30 Parallel working groups of Commission 3 member cities

Main topics:

· Chapter 3: The Approach - What is Integrated Urban Governance?

· Chapter 5: Enabling Integrated Urban Governance - Setting up a Political and Administrative Framework for Policy Integration

· Chapter 6: Tools and Instruments

13:00 *Lunch*

14:30 Parallel working groups (cont.)

16:00 *Coffee break*

16:30 Results of the working groups

Reports back by participants of the working groups

17:15 On the way to Cairo - further work steps and Commission 3 schedule

Hella Dunger-Löper

*The aim of this session is to go through and discuss the draft version of the Integrated Urban Governance manual, concentrating on the main chapters. Two or three parallel working groups (depending on the number of participants) will work on this matter.

Commission 2: Managing Urban Growth

Presidency: Melbourne (State of Victoria)
Vice-presidency: Cairo (Ministry of Housing, Utilities and Urban Development)

Wednesday, 6 October · 09:00-18:00

Venue: **Emprèn Room - Barcelona Activa** (C/ Llacuna, 162)

- 09:00 Welcome, introductions and house keeping**
Prue Digby, Deputy Secretary, Department of Planning Development, Melbourne
- 09:15 Commission overview and progress to date**
Mary Lewin, Commission Coordinator, Melbourne
- 09:30 UN-HABITAT Keynote address**
Paul Taylor, Chief of the Executive Director Office, UN-Habitat
- 10:00 Sustainable city form for India**
Chetan Vaidya, Director, National Institute of Urban Affairs (India)
- 10:30 *Coffee break*
- 10:50 Growth and regeneration of the consolidated city**
Amador Ferrer Aixalà, Territorial Planning Coordinator, Barcelona Metropolitan Area
- 11:15 Review of Mashhad's urban growth patterns and strategies for the future**
Mojtaba Shakeri Ravesh, Director of Research and Development
- 11:40 Moscow's Master Plan: an urban growth management instrument**
Ludmila Tkachenko, Chief Scientific Officer, Institute of Moscow Master Plan
- 12:05 Re-imagining slum upgrading: reforming Agra**
Renu Khosla, Director, Centre for Urban and Regional Excellence (India)
- 12:30 Urban management and inclusiveness: a Belo Horizonte case study**
Rodrigo de Oliveira Perpétuo, Municipal Secretary for International Relations
- 12:55 Managing Urban Growth in Riyadh**
Neda Amer Al-Harbi, Urban Planner and Designer, Arriyadh Development Authority
- 13:15 *Lunch*
- 14:30 Towards a sustainable regeneration of the periphery: the case of Madrid**
Juan Manuel Fernández Alonso, Deputy Director General of Planning and Urban Periphery
- 14:55 Outcome model for inclusive urban management in Mumbai**
Vinay Lall, Director General, Society for Development Studies (India)
- 15:20 Guarulhos' growing challenges: the inclusive participative approach**
Rafael Paredes, Chief of Cabinet, Mayor's Office
- 15:45 *Coffee break*
- 16:00 Gyeonggi's urban growth management**
Jeon Yu-sin, Expert Adviser, Gyeonggi's Urban Planning Advisory Group
- 16:25 Housing, Public Policy and Socio-environmental Transformation in São Paulo**
Viôleta Saldanha Kubrusly, Senior Technical Advisor for Housing
- 16:50 Managing urban growth: Addis Ababa's experience**
(speaker to be confirmed)
- 17:15 Governing for sustainable development: strategic planning and local leadership**
Sara Hoeflich de Duque, Project Manager, United Cities and Local Governments (UCLG)
- 17:40 Summary of presentations**
Sunil Dubey, Metropolis Liaison Officer

Commission 5: Partnership for Urban Innovation

Presidency: Barcelona · Vice-presidency: Bangalore

Wednesday, 6 October

Parallel technical visits* regarding innovation: mobility, health and environment

Meeting Point: Hotel Me (Pere IV, 272-276)

14:45 Meeting Llobregat Delta project

15:00 Meeting 22@Barcelona and Barcelona Biomedical Research Park

15:30 The 22@Barcelona Project*

The innovation district
www.22barcelona.com

15:30 Barcelona Biomedical Research Park (PRBB)*

One of the biggest centers of biomedical research in southern Europe
www.prbb.org

15:30 The Llobregat Delta Project*

Logistical transformation and environmental recovery
www.portaldelta.cat

*For further information please see pg. 41

Thursday, 7 October

Commission 5: Partnership for Urban Innovation Meeting

Place: **Saló de Cent at Barcelona City Hall** (Plaça Sant Jaume, 1)

08:15 Departure from Hotel Me to Barcelona City Hall (by bus)

09:00 Opening of the Commission 5 Meeting

Jordi Hereu, Mayor of Barcelona
Jean-Paul Huchon, President of Metropolis

09:20 Keynote speeches on Innovation in the City

Coordinator and moderator: **Josep Roig**, Secretary General of Metropolis
Anil Menon, Vice-President, Cisco's Globalization Office, CISCO
Jaime Lerner, President of the Jaime Lerner Institute. **Presentation: Mobility and Sustainability**

10:20 Coffee break

11:00 Conference-debate: Innovative Solutions for Emerging from the Crisis

Workshop coordinator and moderator: **Greg Clark**, Forum Chairman OECD LEED of Development Agencies and Investment Strategies

> **Presentation of the OECD LEED and 2010 Barcelona Principles study.** (10')
Debra Mountford, Senior Policy Analyst OECD LEED Program

> **Presentation of case practices by invited cities:** (60')

- **Mateu Hernández**, General Director of Economic Promotion. Barcelona City Council
- **Gianluca Sala**, Chief Executive, Milano Metropoli Development Agency
- **Totti Eliane**, Advisor for International Funds, Rio de Janeiro City Council (to be confirmed)

> **Debate** (20')

12:30 Global Fund for Cities Development (FMDV) Constitutional General Assembly

14:00 Departure from Barcelona City Hall by bus towards the Palauet Albéniz (Lunch by invitation only)

14:00 Lunch for participants at the City Hall's Saló de Cròniques

15:00-18:00

Workshop on innovation, environment and mobility

15:00 Workshop coordinator and moderator: **Nicola Villa**, Global Director, Urban Innovation, IBSG, Cisco Systems.

Keynote speaker: **Nicky Gavron**, Chair, Planning and Housing Committee, London Assembly

Speakers from **invited cities** with experiences in innovation, environment and mobility:

- **Johanna Gregory Partin**, Director of Climate Protection Initiatives, Office of Mayor Gavin Newsom, San Francisco
- **Rodrigo Rosa**, Special Advisor of the Mayor, Rio de Janeiro
- **Molly Webb**, Head of Smart Technology, The Climate Group

16:15 Coffee break

16:45 Keynote speaker: **François Bellanger**, Director of Transit City, Paris

Speakers from **invited cities** with experiences in innovation, environment and mobility:

- **Karl Heinz Loper**, Head of the IT Competence Centre, IT Coordination for the Land of Berlin, Berlin Senate Department for the Interior and Sport.
- **Angel López**, Mobility Services Director, Barcelona

18:00 Closure of the Council of Cities for Innovation's meeting

Jordi William Carnes, First Deputy Mayor at Barcelona City Council

18:30 Bus journey to Hotel Me

FMDV: First Constitutional General Assembly

On 7th October 2010, Barcelona will host the first constitutional general assembly of the Worldwide Fund for Urban Development, or FMDV according to its French initials. 25 years after this initiative on the part of the 14 founding members of Metropolis, the representatives of the cities and metropolitan regions of the world established the basis for the creation of an original instrument for technical assistance and financial engineering: the FMDV. By adhering to the statutes of this new organisation and by declaring themselves founding members, these parties are confirming their will to work together in a very practical, tangible way towards a specific goal. That goal is to achieve a united and interdependent form of global development among cities and urban areas, metropolitan regions, and local governments.

The FMDV has been conceived as a complementary tool that is designed to add to the existing systems previously set up by the financial backers and intended for local authorities. The organisation will act with flexibility and efficiency in order to facilitate each stage in the carrying out of urban projects with the aim of helping them to access the financing they need in the best conditions possible.

Bringing together residents, different levels of government, and local economic actors, the FMDV should be the ideal tool of appropriation for urban projects for use by the populations that these projects are intended for.

In terms of a network that joins together local authorities and global players, the organisation will facilitate the mobilisation of different cities' capabilities in order to make them available to those who need them. The organisation works very closely with the various financial backers as well as agencies for cooperation, in particular the World Bank. The whole of the financial activities linked to the projects supported by the FMDV will be carried out by ad hoc independent structures that are to be created as and when they are required.

Technical visits

Commission 3: Integrated Urban Governance

Date: **5 October**
Departure time: **16:00**
Meeting point: **Barcelona Activa**
(c/ Llacuna, 162)

Centre of Social Services Raval

Duration: **2:30hrs**
(*journey included*)

The new Centre of Social Services Raval is a facility that covers more than 49,000 people around the neighbourhood. Its facilities, over 1,800 square meters, are equipped with all necessary services to properly care for users and to enable its approximately 40 professionals to work. The building in which it is located is classified as historical heritage. However, it has been necessary to rehabilitate because it was badly damaged. It was built in the nineteenth century and housed the School of the Republic.

Commission 5: Aliança per a la innovació urbana

Date: **6 October**
Meeting point: **Hotel Me**
(c/ Pere IV, 272-286)

The 22@ Barcelona Project

www.22barcelona.com
Departure time: **15:00**
Duration: **2:30hrs**
(*journey included*)

The 22@Barcelona Project is transforming two-hundred hectares of industrial land in the Poblenou neighborhood into a groundbreaking production district that offers modern spaces for the strategic concentration of intensive knowledge-based activities. This initiative is at the same time a project in urban renovation and a new city model which endeavors to deliver on the challenges of the knowledge society.

Barcelona Biomedical Research Park (PRBB)

www.prbb.org
Departure time: **15:00**
Duration: **1:30hrs.**
(*journey included*)

The PRBB is one of the biggest centers of biomedical research in southern Europe. The PRBB, an initiative of the Government of Catalonia, Barcelona City Council and

the Pompeu Fabra University (UPF), is a major scientific infrastructure, physically connected with Barcelona's Hospital del Mar, which groups together six public research centers that are closely interconnected in terms of coordination. The PRBB has multiple commitments: from generating new knowledge in the health and life sciences to the transfer of technology and knowledge to the business world.

The Llobregat Delta Project

www.portaldelta.cat
Departure time: **14:45**
Duration: **3hrs**
(*journey included*)

The Llobregat Delta Plan is a transformation project for the Llobregat River delta established to solve a set of needs regarding logistics activity, transport, and new environmental and territorial infrastructures.

In terms of environmental aspects, the Llobregat River suffers important shortcomings and needs with regard to clean-up, channeling and recovery. The project to divert the river has resolved its hydraulic capacity and enabled it to recover the neutralized area.

Touristic visits

BARCELONA SEAFRONT BY BIKE

Saturday October 9th
from 10:00 to 13:00
Start at Hotel ME.
Free registration

We invite you on a cultural adventure to discover Barcelona's seafront by bike. A tour to find out about the history and the transformation of the port, the beaches and the essence of the fishing districts in a friendly, relaxed way.

URBAN ITINERARY: THE YEAR OF ILDEFONS CERDÀ

Saturday October 9th
from 10:00 to 13:00
Start at Hotel ME.
Free registration

The urban itinerary in celebration of the 19th Century modernist urban planner Idefons Cerdà, will give you a good view of the urban reform and extension of the city of Barcelona through the "Eixample" 150 years ago. It gives a clear picture of the original plan and what the city looks like today.

Useful Information

ACCOMMODATION

The city of Barcelona will meet the accommodation costs for a single room for the heads of delegation from each city at the Metropolis Board of Directors meeting for three nights (5-8 October) at the Hotel Me (telephone: + 34 93 367 20 50). Please bear in mind that any extra night's accommodation or additional expense, including extras such as phone calls, mini bar consumption etc., as well as the expenses of accompanying persons,

are the responsibility of the participant.

AIRPORT-HOTEL SHUTTLE

Transport between the airport and the Hotel Me, scheduled for between 3 and 10 October, has been organized for heads of delegations from each city of the Metropolis Board of Directors Meeting. Outside of these dates, anybody who would like to spend more time in the city may arrange their transportation with the airport shuttle service from their respective hotels.

HOTEL-EVENT VENUES SHUTTLE

The Organization shall arrange the transfers between the Hotel Me and the different venues where the meetings will be held.

PUBLIC TRANSPORT

Official taxis in Barcelona are yellow and black and have a green light on top of the vehicle indicating they are not occupied. A 15-minute trip costs around 10 euros. The cost of taking a cab from the airport to Hotel Me is around

30 euros. However, a small surcharge will be required for each suitcase. Taxis can be reserved by calling one of the cab companies (e.g. at 93 303 70 37) from the hotel reception, or can be flagged down or boarded at the various taxi ranks (which feature a blue placard marked with the letter "T"). There is also an airline coach service from the airport to Plaça Catalunya and a train line (Line 2 to the stations "Sants" or "Passeig de Gràcia"). From the latter you can take the subway (or "Metro") line no. 4 to the stop "Poblenou".

ACCOMPANYING PERSONS

Accompanying persons are entitled to register for technical and tourist visits (subject to availability). Should they wish, accompanying persons may contract the services of a tour operator at the Hotel ME reception desk in order to arrange excursions or guided visits around town during the days the event is held (the cost of these services shall be met by the individuals concerned).

TIME ZONE

The time zone for Barcelona is GMT +1.

CURRENCY

Most international credit cards are accepted. Foreign currency and travelers checks may be changed in banks and bureaux de change. The Spanish currency is the euro (€), as in the majority of European Union countries.

BANKS

Banks are open from 8.30 am to 2.00 pm, Mondays to Fridays. Some banks also stay open on Thursday evenings until 8.00 pm and open on Saturdays from 8.30 am to 1.30 pm. There is a bank always open at the Sants train station.

TELEPHONES

To call Spain from abroad, dial the international access code and then 34 (Spain), followed by the phone number, which already includes the area prefix. To make a call from a phone booth you will need a telephone card or coins. Before calling from your hotel, check the rates charged.

WATER AND ELECTRICITY

The electric current is 220 Volts/50 Hz. Participants from North America with electrical devices of 110 V/60 Hz should remember to bring a transformer. The tap water in Spain is purified and fine to drink.

MEDICAL ASSISTANCE AND INSURANCE

The Spanish *Seguridad Social* (National Health) system is open to all people from European Union countries with a European Health insurance card. Participants should request this card from the health service in their country of origin before travelling to Spain. For participants from outside the EU we recommend taking out a medical insurance policy before arriving in Spain, as you will be charged for using the *Seguridad Social*.

TIPPING

Tipping is not compulsory although people generally do leave a tip in restaurants (maximum 10% of the bill). Hotel porters will accept a tip, depending on the baggage.

EMERGENCIES

The emergency phone number is 112. The emergency services will make themselves available at your hotel at any time, so please contact them first in the event of an emergency. You can also consult the list of your country's embassies and consulates in Spain: http://www.maec.es/es/EYC/Documents/CONS_jul10.pdf

WEATHER

Barcelona has a Mediterranean climate, with gentle, mild temperatures almost all the year round. Average temperatures range between 12°C and 16°C. The city has relatively damp and mild winters and dry summers that may exceed 30°C. In October the temperature usually ranges between 15°C and 24°C.

Català 02
Castellano 16
English 30
Français 44

Sommaire

Lettre d'invitation	45
Programme général	46
Commission 3 : Gouvernance urbaine intégrée	48
Commission 2 : Gestion de la croissance urbaine	50
Commission 5 : Alliance pour l'innovation urbaine	52
Assemblée générale constitutive du FMDV	54
Visites techniques	55
Visites touristiques	56
Informations utiles	56
Plan	58

metropolis ●

Jean-Paul HUCHON

Jordi HEREU

Cher membre de Metropolis,

Au nom de Metropolis et de la Ville de Barcelone, nous avons le plaisir de vous inviter aux réunions du Conseil d'administration 2010, qui se tiendront du 4 au 8 octobre 2010 à Barcelone. Cet événement coïncidera avec le 25ème anniversaire de Metropolis que nous nous réjouissons de pouvoir célébrer en votre présence.

Dans le cadre du Conseil d'administration, nous accueillerons la première Assemblée générale constitutive du Fonds mondial pour le développement des villes, ainsi que les réunions des commissions de travail de Metropolis : la commission 2 sur la Croissance urbaine, la commission 3 sur la Gouvernance urbaine intégrée et la Commission 5 sur l'Alliance pour l'innovation urbaine. De même, les 12 antennes régionales qui composent le

Réseau international Femmes de Metropolis se réuniront.

Nous souhaitons que votre séjour à Barcelone soit l'occasion de découvrir les différentes facettes - méditerranéenne, cosmopolite, et chaleureuse - d'une ville qui a su conjuguer ses 2000 ans d'histoire avec une planification urbaine et une architecture des plus innovantes.

Nous espérons que vous serez en mesure de vous joindre à cet événement majeur, qui vous permettra d'échanger vos impressions avec vos homologues du monde entier sur des thèmes importants liés à la gestion urbaine.

Dans l'attente de pouvoir vous accueillir à Barcelone, nous vous prions d'agréer l'expression de nos salutations les plus sincères.

Jean-Paul HUCHON

Président de la Région Ile-de-France
Président de Metropolis

Jordi HEREU

Maire de Barcelone
Premier vice-président
exécutif de Metropolis

Programme général

de la réunion du Conseil d'administration et des commissions de Metropolis

4 - 8
octobre
2010
BARCELONE

Lundi, 4 octobre

Réunions parallèles dans différents espaces

Salle Casa de les ciutats, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Réunion du Réseau international Femmes de Metropolis (sur invitation)
13:00 - 14:30 Déjeuner pour les participants du Réseau (sur invitation)
14:30 - 18:00 Réunion du Réseau international Femmes de Metropolis

Secrétariat général de Metropolis, c/Avinyó, 15 8

- 13:00 - 14:30 Déjeuner pour les Secrétaires régionaux (sur invitation)
14:30 - 18:00 Réunion des Secrétaires régionaux (sur invitation)

Dîner libre

Mardi, 5 octobre

Réunions parallèles dans différents espaces

Couvent de Sant Agustí, c/Comerç, 36 6

- 09:30 - 13:30 Comité stratégique de Metropolis (sur invitation)
13:30 - 15:00 Déjeuner
15:00 - 19:00 Comité stratégique de Metropolis (sur invitation)

Salle Casa de les ciutats, c/Avinyó, 15 8

- 09:30 - 13:00 Réunion du Réseau international Femmes de Metropolis (sur invitation)
13:00 - 14:30 Déjeuner pour les participants du Réseau (sur invitation)
14:30 - 18:00 Réunion du Réseau international Femmes de Metropolis

Salle Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Réunion de la commission 3 « Gouvernance urbaine intégrée »
13:00 - 14:30 Déjeuner pour les participants de la commission 3, restaurant Oca Llacuna
14:30 - 16:00 Réunion de la commission 3 « Gouvernance urbaine intégrée »
16:00 - 18:30 Visite technique de la commission 3 « Gouvernance urbaine intégrée » : Centre de services sociaux du Raval

- 20:30 - 22:00 Dîner pour les Secrétaires régionaux (sur invitation)

Mercredi, 6 octobre

Réunions parallèles dans différents espaces

Salle Barcelona, District urbain, av. Diagonal, 240 5

- 09:00 - 13:00 Réunion de la commission 3 « Gouvernance urbaine intégrée »
13:00 - 14:30 Déjeuner pour les participants de la commission 3, restaurant Oca Llacuna
14:30 - 18:00 Réunion de la commission 3 « Gouvernance urbaine intégrée »

Salle Emprèn, Barcelona Activa, c/Llacuna, 162 4

- 09:00 - 13:00 Réunion de la commission 2 « Gestion de la croissance urbaine »
13:00 - 14:30 Déjeuner pour les participants à la commission 2, restaurant Oca Llacuna
14:30 - 18:00 Réunion de la commission 2 « Gestion de la croissance urbaine »

- 15:30 - 17:30 **Visites techniques de la commission 5 « Alliance pour l'innovation urbaine »**
Visites techniques en parallèle au 22@ Barcelona, au Parc de recherche biomédicale de Barcelona et au Pla Delta du Llobregat.

19:30 *Transfert de l'Hôtel Me vers la mairie de Barcelone*

- 20:00 - 21:00 **Réception de bienvenue offerte par M. le maire de Barcelone, « Saló de Cent » de la mairie de Barcelone**

Dîner libre

Jeudi, 7 octobre

Saló de Cent, mairie de Barcelone, Plaça Sant Jaume, 1 7

- 09:00 - 10:20 Réunion de la commission 5 « Alliance pour l'innovation urbaine »
10:20 - 11:00 *Pause café*
11:00 - 12:30 Réunion de la commission 5 « Alliance pour l'innovation urbaine »
12:30 - 14:00 Assemblée générale du Fonds mondial pour le développement des villes (FMDV)

14:00 *Transfert de la mairie vers le Palauet Albèiz (Déjeuner des maires sur invitation)*
15:00 - 18:30 Réunion de la commission 5 « Alliance pour l'innovation urbaine »

Palauet Albèiz, av. de l'Estadi, 65-69 9

- 14:30 - 16:00 Déjeuner des maires (sur invitation)
16:00 - 17:00 Réunion du Comité exécutif (sur invitation)
16:00 *Transfert vers la mairie de Barcelone et l'Hôtel Me*
17:00 *Transfert vers l'Hôtel Me (membres du Comité exécutif)*
20:00 *Transfert de l'hôtel Me vers le restaurant Esferic*
20:30 - 22:00 **Dîner de gala offert par le président de Metropolis et le maire de Barcelone au restaurant Esferic (sur invitation) 10**
23:00 *Transfert vers l'Hôtel Me*

Vendredi, 8 octobre

Salle Evolution, Hôtel Me, c/Pere IV, 272 1

- 09:00 - 13:00 Réunion du Conseil d'administration
13:00 - 14:30 Déjeuner au restaurant de l'hôtel
14:30 - 17:00 Réunion du Conseil d'administration

Dîner libre

Samedi, 9 octobre

- 10:00 - 13:00 Visites touristiques

1 2 3 ... Voir plan page 58

Commission 3:

Gouvernance urbaine intégrée

Présidence : Berlin · Vice-présidences : Porto Alegre et État de Mexico

Mardi, 5 octobre · 09:00 – 16:00

Lieu : salle *Emprèn* - Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

Modérateur :

Hanns-Uve Schwedler, conseiller scientifique de la Commission 3, Académie européenne du milieu urbain, Berlin

Accueil des participants

09:00 L'importance de la gouvernance urbaine intégrée

José Fortunati, maire de Porto Alegre

09:15 Quels sont les besoins des villes ? Nos attentes suite au travail de la Commission 3

Marcela Velasco González, secrétaire au Développement urbain, État de Mexico

Discours principaux, études de cas et débat

09:30 Discours principal 1 : Outils et instruments en matière de gouvernance urbaine intégrée

Jochen Hucke, chef de l'unité Politique du logement, département du Sénat pour le Développement urbain, Berlin

10:00 Discours principal 2 : Gouverner des villes durables – conditions de succès, obstacles et écueils

Bob Evans, professeur à l'Institut de recherche pour des villes durables, Newcastle upon Tyne

10:30 Étude de cas : Améliorer les quartiers défavorisés et les zones d'habitat informel – l'expérience des villes d'Amérique latine et des Caraïbes

Cecilia Martínez, directrice du Bureau d'ONU-HABITAT pour l'Amérique latine, Rio de Janeiro

10:50 Étude de cas : Perspective d'ensemble – l'expérience de villes pilote des États Unis en matière de planification globale de l'avenir

Neal Peirce, président du Citistates Group et rédacteur en chef de Citiscope.org, Washington D.C.

11:10 *Pause-café*

11:30 Débat d'experts : Gestion intégrée des réseaux urbains en vue de la promotion de l'insertion sociale

Présidé par :

Xavier Godàs, directeur de cabinet de l'adjoint au maire de Barcelone chargé de l'Action sociale et de la Citoyenneté

Participants :

Cézar Busatto, secrétaire à la Coordination politique et à la Gouvernance locale, Porto Alegre

Cecilia Martínez, directrice du Bureau d'ONU-HABITAT pour l'Amérique latine, Rio de Janeiro

Josep Maria Pascual, coordinateur du Mouvement américano-européen pour les régions et les villes (AERYC), Barcelone

Neal Peirce, président du Citistates Group et rédacteur en chef de Citiscope.org, Washington D.C.

Antònia Giménez, coordinatrice locale de la Croix-Rouge, membre du Conseil des citoyens pour une Barcelone intégratrice

13:00 *Déjeuner*

14:30 Étude de cas – Berlin : Mères du quartier – une approche du travail avec des groupes difficiles d'accès

Djamila Boumekik, membre de l'association Mères du quartier, Berlin

14:50 Étude de cas – Barcelone : Réseau de prise en charge des sans-abri – une expérience de la gestion relationnelle

Carne Fortea, chef du département Personnes vulnérables du service Action sociale et Citoyenneté de la Ville de Barcelone

15:10 Débat

16:00 Visite technique au centre des services sociaux du quartier du Raval (consultez la page 55)

Lieu de rendez-vous : Barcelona Activa (C/Llacuna, 162)

Mercredi, 6 octobre · 09:00-18:00

Lieu : salle *Barcelona* – District urbain (Av. Diagonal, 240)

Modérateurs :

Barbara Berninger, chef de l'Unité européenne et internationale, département du Sénat pour le Développement urbain, Berlin

Hanns-Uve Schwedler conseiller scientifique de la Commission 3, Berlin

Travail des villes membres de la Commission 3 sur le manuel de Gouvernance urbaine intégrée*

09:00 Accueil et allocution d'ouverture

Hella Dunger-Löper, secrétaire d'État en charge de la Construction et du Logement, département du Sénat pour le Développement urbain, Berlin

09:10 Présentations par affiches

09:45 Le manuel : aperçu global de son contenu

Hella Dunger-Löper

10:00 Présentation générale et débat sur la structure du manuel ; introduction aux groupes de travail parallèles

Hanns-Uve Schwedler

10:30 Groupes de travail parallèles des villes membres de la Commission 3

Thèmes principaux :

- Chapitre 3 : L'approche – Qu'est-ce que la gouvernance urbaine intégrée ?
- Chapitre 5 : Favoriser la gouvernance urbaine intégrée – Mettre en place un cadre politique et administratif pour l'intégration des politiques
- Chapitre 6 : Outils et instruments

13:00 *Déjeuner*

14:30 Groupes de travail parallèles (suite)

16:00 *Pause-café*

16:30 Résultats des groupes de travail

Comptes rendus des participants aux groupes de travail

17:15 Vers Le Caire – étapes à venir du travail et programme de la Commission 3

Hella Dunger-Löper

*Les principaux chapitres de la version préliminaire du Manuel de gouvernance urbaine intégrée seront examinés et débattus au cours de cette session. Deux ou trois groupes de travail parallèles (en fonction du nombre de participants) travailleront sur ce thème.

Commission 2 :

Gestion de la croissance urbaine

Présidence: Melbourne (État de Victoria)

Vice-présidence: Le Caire (Ministère du logement et du développement urbain)

Mercredi, 6 octobre · 09:00-18:00

Lieu: Salle *Emprèn* - Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

09:00 Bienvenue et présentations

Prue Digby, secrétaire adjointe, Département de planification territoriale

09:15 Résumé de commission et dernières actions menées

Mary Lewin, coordinatrice de la commission

09:30 Discours d'ouverture UN-Habitat

Paul Taylor, chef du Bureau du directeur exécutif, UN-Habitat

10:00 Modèle de ville durable pour l'Inde

Chetan Vaidya, directeur, Institut national d'affaires urbaines (Inde)

10:30 *Pause café*

10:50 Croissance et régénération de la ville consolidée

Mojtaba Shakeri Ravesh, coordinateur de la planification territoriale, District métropolitain de Barcelone

11:15 Compte-rendu du modèle de croissance urbaine et stratégies de Mashhad pour le futur

Mojtaba Shakeri Ravesh, directeur de recherche et développement

11:40 Plan général de Moscou : un outil de gestion de la croissance urbaine

Ludmila Tkachenko, conseillère scientifique en chef, Institut du plan général de Moscou

12:05 Re-imaginer l'amélioration des bidonvilles : réformer Agra

Renu Khosla, directrice du centre d'excellence en milieu urbain et régional, Inde

12:30 Gestion urbaine et inclusion : l'étude du cas de Belo Horizonte

Rodrigo de Oliveira Perpétuo, secrétaire des relations internationales

12:55 Gestion de la croissance urbaine dans la ville de Riyadh

Neda Amer Al-Harbi, urbaniste et designer, Autorité de développement Arriyadh

13:15 *Déjeuner*

14:30 Vers une régénération durable de la périphérie : le cas de Madrid

Juan Manuel Fernández Alonso, directeur général adjoint de planification et périphérie urbaine, mairie de Madrid

14:55 Modèle pour la gestion de l'intégration urbaine à Mumbai

Vinay Lall, directeur général, Société d'études pour le développement

15:20 Les nouveaux défis de Guarulhos : promouvoir la participation active

Rafael Paredes, chef de cabinet, Bureau du maire

15:45 *Pause café*

16:00 Gestion de la croissance urbaine de Gyeonggi

Jeon Yu-sin, conseiller expert, Groupe consultatif de planification territoriale

16:25 Logement, politiques publiques et transformations socio-environnementales de São Paulo

Viôleta Saldanha Kubrusly, conseillère technique pour le logement

16:50 Gestion de la croissance urbaine : l'expérience d'Addis-Abeba

présentateur à confirmer

17:15 Gouverner pour un développement durable: plan stratégique et *leadership* local

Sara Hoeflich de Duque, directrice de projets, Cités et Gouvernements Locaux Unis (CGLU)

17:40 Résumé des présentations

Sunil Dubey, représentant de Metropolis en Inde

Commission 5 : Alliance pour l'innovation urbaine

Présidence : Barcelone · vice-présidence : Bangalore

Mercredi, 6 octobre

Visites techniques* parallèles sur l'innovation : urbanisme, santé et environnement

Point de rencontre : Hôtel Me (Pere IV, 272-276)

14:45 Visite du projet Delta (fleuve Llobregat)

15:00 Visites de 22@ et du Parc de recherche biomédicale de Barcelone

15:30 Le projet 22@ Barcelona *

Le district de l'innovation
www.22barcelona.com

15:30 Parc de recherche biomédicale de Barcelone (PRBB) *

L'un des plus grands pôles de recherche biomédicale du sud de l'Europe
www.prbb.org

15:30 Le projet du Delta du Llobregat *

Transformation logistique et récupération de l'environnement
www.portaldelta.cat

*Pour plus d'information sur les visites techniques, consultez la page 55

Jeudi, 7 octobre

Réunion Commission 5 : Alliance pour l'innovation urbaine

Saló de Cent de l'hôtel de ville de Barcelone (Plaça Sant Jaume, 1)

08:15 Transfert en autobus de l'hôtel Me jusqu'à l'hôtel de ville de Barcelone

09:00 Inauguration de la réunion de la Commission 5

Jordi Hereu, maire de Barcelone
Jean-Paul Huchon, président de Metropolis

09:20 Principaux rapporteurs sur l'innovation dans la ville

Coordinateur et animateur : Josep Roig, secrétaire général de Metropolis
Anil Menon, vice-président de Cisco's Globalization Office. CISCO
Jaime Lerner, président de l'Institut Jaime Lerner. **Présentation : Mobilité et durabilité**

10:20 Pause café

11:00 Conférence-débat : des solutions innovantes pour sortir de la crise

Coordinateur et animateur de l'atelier : Greg Clark, président du Forum OCDE LEED de Développement d'agences et de stratégies d'investissement.

> Présentation du programme LEED de l'OCDE et de l'étude Principis de Barcelona 2010. (10')

Debra Mountford, analyste des politiques Senior, programme LEED de l'OCDE

> Présentation d'études de cas par les villes invitées : (60')

- Mateu Hernández, directeur de Promotion économique, mairie de Barcelone
- Gianluca Sala, directeur général, Agence de développement Milano Metropoli
- Totti Eliane, conseiller pour les fonds internationaux, mairie de Rio de Janeiro (à confirmer)

> Débat (20')

12:30 Assemblée générale constitutive du Fonds Mondial pour le Développement des Villes (FMDV)

14:00 Transfert en autobus de l'hôtel de ville au Palauet Albèiz (déjeuner sur invitation)

14:00 Déjeuner offert aux participants au Saló de Cròniques de l'hôtel de ville

15:00-18:00

Atelier sur l'innovation, l'environnement et la mobilité

15:00 Coordinateur et animateur : Nicola Villa, directeur mondial d'Innovation urbaine, IBSG, Cisco Systems.

Principaux rapporteurs : Nicky Gavron, présidente, Comité de planification du logement, Assemblée de Londres

Rapporteurs des villes invitées ayant pris des initiatives en matière d'innovation, d'environnement et de mobilité :

- Johanna Gregory Partin, directrice d'Initiatives pour la protection climatique, cabinet du maire Gavin Newsom, San Francisco
- Rodrigo Rosa, conseiller du maire, Rio de Janeiro
- Molly Webb, directrice Smart Technology, The Climate Group

16:15 Pause café

16:45 Principaux rapporteurs : François Bellanger, directeur de Transit City, Paris

Rapporteurs des villes invitées ayant pris des initiatives en matière d'innovation, d'environnement et de mobilité :

- Karl Heinz Loper, responsable du Centre de compétence de TI, coordination TI pour le Land de Berlin, département des affaires intérieures et des sports, Sénat de Berlin
- Angel López, directeur des services de mobilité, Barcelone

18:00 Clôture de la réunion de la Commission 5

Jordi William Carnes, premier adjoint au maire de Barcelone

18:30 Transfert en autobus à l'hôtel Me

FMDV : Première assemblée générale constitutive

Barcelone accueillera le 7 octobre 2010 la première assemblée générale constitutive du Fonds Mondial pour le Développement des Villes (FMDV). 25 ans après l'initiative des 14 membres fondateurs de Metropolis, les représentants des grandes villes et régions métropolitaines du monde poseront les bases de la création d'un instrument original d'assistance technique et d'ingénierie financière : le FMDV.

En adhérant aux statuts de cette nouvelle organisation et en se déclarant membres fondateurs, ils confirmeront leur volonté d'œuvrer très concrètement à un développement mondial solidaire entre les villes, les régions métropolitaines, les gouvernements locaux.

Le FMDV est conçu comme un outil complémentaire des dispositifs existants

mis en place par les bailleurs de fonds en direction des collectivités locales. Il agira avec souplesse et efficacité afin de faciliter chaque étape d'élaboration des projets urbains en vue de leur accès aux financements nécessaires dans les meilleures conditions possibles. Associant les habitants, les différents niveaux de gouvernement ainsi que les acteurs économiques locaux, le FMDV sera l'outil idéal d'appropriation des projets urbains par les populations à qui ils sont destinés.

En tant que réseau associant les collectivités locales au niveau mondial, il facilitera la mobilisation des compétences des villes afin de les mettre à la

disposition de celles qui en auront besoin. Il travaille en très étroite relation avec les bailleurs de fonds et les agences de coopération et en particulier la banque mondiale.

L'ensemble des activités financières liées aux projets soutenus par le FMDV sera réalisé par des structures indépendantes ad hoc créées autant que de besoin.

Visites techniques

Commission 3 : Gouvernance urbaine intégrée

Date : **5 octobre**
Heure de départ : **16h00**
Point de rencontre : **Barcelona Activa** (c/ Llacuna, 162)

Centre de service social du Raval

Durée : **2h30**
(trajet inclus)

Le nouveau Centre des Services sociaux du Raval est une installation à laquelle ont recouru plus de 49.000 personnes dans le quartier. Ses installations de plus de 1.800 mètres carrés sont équipées de tous les services nécessaires aux utilisateurs et aux quelques 40 professionnels qui y travaillent. Le bâtiment dans lequel se trouve le centre est classé patrimoine historique. Toutefois, il fut nécessaire de le restaurer, car il se trouvait dans un état d'abandon important. Il fut construit au XIXe siècle et accueillit à son époque, l'École de la République.

Commission 5 : Alliance pour l'innovation urbaine

Date : **6 octobre**
Point de rencontre : **Hotel Me** (c/ Pere IV, 272-286)

Le projet 22@ Barcelona

www.22barcelona.com

Heure de départ : **15h00**
Durée de la visite : **2h30min**
(trajet inclus)

Le projet 22@Barcelona transforme deux cents hectares de friches industrielles du quartier de Poblenou en un grand district dédié à l'innovation et offrant des espaces modernes pour la concentration stratégique d'activités intensives dans le domaine de la connaissance. Cette initiative implique la mise en œuvre d'un programme de rénovation urbaine visant à bâtir un modèle de ville permettant de faire face aux enjeux de la société de la connaissance.

Parc de recherche biomédicale de Barcelone (PRBB)

www.prbb.org

Heure de départ : **15h00**
Durée de la visite : **1h30min**
(trajet inclus)

Le PRBB est l'un des plus grands pôles de recherche biomédicale du sud de l'Europe. Créé par le Gouvernement de Catalogne, la Ville de

Barcelone et l'université Pompeu Fabra (UPF), ce vaste équipement scientifique attendant à l'Hospital del Mar, l'un des plus grands hôpitaux de Barcelone, regroupe six centres publics de recherche travaillant en étroite coordination. La mission du PRBB est multiple, puisqu'elle va de la création de nouvelles connaissances dans le domaine des sciences de la santé et de la vie, aux transferts de technologie et de connaissances vers les entreprises.

Le projet du delta du Llobregat

www.portaldelta.cat
Heure de départ : **14h45**
Durée de la visite : **3h**
(trajet inclus)

Le Plan du delta du Llobregat prévoit de transformer le delta du fleuve Llobregat afin de satisfaire tout un ensemble de besoins logistiques, d'améliorer les infrastructures de transport et de créer de nouveaux équipements environnementaux et territoriaux. Le fleuve Llobregat connaît d'importants déficits en eau et nécessite des travaux d'assainissement, de canalisation et de réaménagement. Le détournement du fleuve a permis de résoudre le problème de sa capacité hydraulique et de réaménager la zone neutralisée.

Visites touristiques

LE FRONT DE MER DE BARCELONE À VÉLO

Samedi 9 d'octobre
entre 10:00 et 13:00
Départ de l'Hôtel ME.
Inscription gratuite

Nous vous proposons de vivre une expérience culturelle et pleine d'aventures en vous faisant découvrir le front maritime de Barcelone à vélo. Ce parcours nous permettra de découvrir de manière agréable et détendue, l'histoire et la transformation du port, les plages ainsi que l'essence des quartiers des pêcheurs de la ville.

ITINÉRAIRE URBAIN : L'ANNÉE DE ILDEFONS CERDÀ

Samedi 9 octobre
entre 10:00 et 13:00
Départ de l'Hôtel ME.
Inscription gratuite

Lors du parcours urbain que nous effectuerons en hommage à l'urbaniste en architecture moderne du XIXème siècle, Ildefons Cerdà, vous serez conduit au cœur du Plan Cerdà.

Ce parcours vous donnera l'occasion de découvrir le projet majeur de réforme urbaine de Cerdà : le quartier de l'« l'Eixample », crée il y a 150 ans et ayant permis l'expansion de la ville.

Ceci vous donnera une vision globale du plan original et de l'aspect de la ville au jour d'aujourd'hui.

Informations utiles

HÉBERGEMENT

La Ville de Barcelone couvre les frais de logement en chambre individuelle des chefs de délégation des villes membres du Conseil d'administration de Metropolis pour trois nuits (du 5 au 8 octobre), à l'hôtel Me (tél. [+34] 93 367 20 50). Veuillez noter que tout frais ou nuit supplémentaire, y compris les extras (téléphone, minibar, etc.), ainsi que les dépenses des accompagnants, est à la charge du participant.

TRANSFERT ENTRE L'AÉROPORT ET L'HÔTEL

Un service de transport entre l'aéroport et l'hôtel Me sera mis à la disposition des chefs de délégation des villes membres du Conseil d'administration de Metropolis du 3 au 10 octobre. En dehors de ces dates, les personnes qui désirent rester quelques jours supplémentaires dans la ville pourront recourir au service de navette de l'hôtel.

TRANSFERT ENTRE L'HÔTEL ET LES LIEUX OÙ SE DÉROULERONT LES RÉUNIONS

L'organisation prendra en charge les déplacements entre l'hôtel Me et les différents endroits où se tiendront les réunions.

TRANSPORTS PUBLICS

Les taxis officiels de Barcelone sont jaunes et noirs et affichent une lumière verte sur le toit du véhicule lorsqu'ils sont libres. Un trajet de 15 minutes coûte environ 10 euros. Il faut

compter à peu près 30 euros (plus un supplément pour les valises) pour un trajet depuis l'aéroport jusqu'au centre-ville. Vous pouvez soit demander un taxi depuis la réception de l'hôtel (en composant, par exemple, le 93 303 70 37), soit en héler un sur la voie publique ou vous rendre à la station la plus proche (signalée par un panneau bleu orné d'un « T »). Depuis l'aéroport, il est également possible de prendre l'Aerobus (ligne d'autobus dont le terminus se trouve Plaça de Catalunya) ou le train (ligne 2 jusqu'à « Sants Estació » ou « Passeig de Gràcia »). Dans cette dernière gare, vous pouvez emprunter le métro (ligne 4) jusqu'à la station « Poble Nou ».

PROGRAMME DES ACCOMPAGNANTS

Les accompagnants peuvent s'inscrire aux visites de terrain et aux visites touristiques (dans la limite des places disponibles). S'ils le souhaitent, la réception de l'hôtel pourra les mettre en contact avec un tour-opérateur organisant des sorties ou des visites guidées dans la ville aux heures où auront lieu les réunions du Conseil d'administration (ces services seront à la charge des accompagnants).

Les accompagnants devront se faire connaître auprès du bureau des inscriptions situé dans le hall de l'hôtel ME pour confirmer leur présence à la réception de bienvenue et au dîner de gala et s'inscrire aux visites qui les intéressent.

HEURE

Le fuseau horaire de Barcelone est GMT +1.

MONNAIE

La majorité des cartes de crédit internationales sont acceptées en Espagne. Les devises étrangères et les chèques de voyage peuvent s'échanger dans les banques et les bureaux de change. La monnaie utilisée en Espagne est l'euro (€), comme dans la plupart des pays de l'Union européenne.

BANQUES

Les banques ouvrent de 8 h 30 à 14 h, du lundi au vendredi. Certaines banques sont ouvertes jusqu'à 20 h le jeudi et de 8 h 30 à 13 h 30 le samedi. Dans la gare de Sants, il y a toujours une banque ouverte.

TÉLÉPHONE

Pour appeler en Espagne depuis l'étranger, il faut composer le code d'accès à l'international suivi de l'indicatif pour l'Espagne (34) et du numéro de votre correspondant. Pour téléphoner depuis une cabine, il est nécessaire d'avoir une carte téléphonique ou de la monnaie. Avant d'appeler depuis l'hôtel, renseignez-vous sur les tarifs.

EAU ET ÉLECTRICITÉ

Le courant électrique est de 220 volts/50 Hz. Les personnes venant d'Amérique du Nord qui possèdent des accessoires électriques à 110 volts/60 Hz doivent veiller à utiliser un adaptateur adéquat. L'eau du robinet est traitée et est donc potable.

SOINS MÉDICAUX ET ASSURANCES

Les soins dispensés dans le cadre du système espagnol de sécurité sociale sont gratuits pour toutes les personnes résidant dans l'un des pays de l'Union européenne en possession d'une carte européenne d'assurance maladie,

laquelle doit être demandée suffisamment à l'avance auprès d'une caisse d'Assurance maladie. Il est recommandé aux personnes provenant de pays hors UE de contracter une assurance médicale avant de se rendre en Espagne, l'accès aux soins n'étant pas pris en charge dans leur cas par le système espagnol de sécurité sociale.

Tous les participants seront couverts entre le 4 et le 9 octobre par une assurance personnelle contractée par les organisateurs.

POURBOIRES

Il n'est pas obligatoire de donner des pourboires, même s'il est habituel d'en laisser dans les restaurants (environ 10 % de la somme due). Dans les hôtels, il est d'usage de laisser un pourboire aux bagagistes.

URGENCES

Le numéro des urgences est le 112. L'hôtel dispose d'une équipe de premiers soins disponible 24 heures sur 24 ; en cas d'urgence, adressez-vous d'abord à elle.

Vous pouvez également consulter la liste des ambassades ou des consulats de chaque pays en Espagne sur ce site : http://www.maec.es/es/EYC/Documents/CONS_jul10.pdf

CLIMAT

Barcelone possède un climat méditerranéen : doux et tempéré pratiquement toute l'année, avec des températures moyennes qui se situent entre 12 °C et 16 °C environ. Il est caractérisé par des hivers relativement humides et doux et des étés secs avec des températures pouvant dépasser les 30 °C. En octobre, les températures oscillent entre 15 °C et 24 °C.

Mapa de situació

Mapa de situación

Event Locations Plan

1 Hotel ME Barcelona
Pere IV, 272-286
08005 Barcelona

2 Hotel Silken Diagonal
Av. Diagonal, 205
08018 Barcelona

3 Hotel Amrey Diagonal
Av. Diagonal, 161-163
08005 Barcelona

4 Barcelona Activa
Llacuna, 162
08005 Barcelona

5 Barcelona Urban Planning Directorate
Av. Diagonal, 240
08018 Barcelona

6 Sant Agustí's Convent
Comerç, 36
08003 Barcelona

7 Saló de Cent Barcelona City Hall
Plaça Sant Jaume, 1
08002 Barcelona

8 Secretariat General of Metropolis
Avinyó, 15
08002 Barcelona

9 Palauet Albèniz
Av. de l'Estadi, 65-69
08038 Barcelona

10 Restaurant Esfèric de Montjuïc
Plaça Dante
08038 Barcelona